

СОДРЖИНА

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР	
☐ Регрес за годишен одмор.....	5
РАБОТНИ ОДНОСИ	
☐ Годишен одмор.....	27
НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТА	
☐ Извршување на дополнителна работа кај втор работодавач.....	40
ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ	
☐ Плати за месец Јуни 2024 година.....	56
ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ	
☐ Коефициент на МДБ за Мај 2024 година	77
☐ Референтна каматна стапка за период од 01.01 до 30.06.2024 година.....	78
☐ Цени на гориво.....	80
☐ Курсни листи	82
☐ Рокови за поднесување во Јуни 2024 година.....	89
ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ.....	91

СКОПЈЕ, ЈУНИ 2024

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР

дипл.економист Ромео Костадинов

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР

К-15, регресот за годишен одмор, задолжително се исплатува до 31.12.2024, отпочнувајќи од 01.07.2024 година. Субјектите кои имаат финансиски потешкотии, можат да исплатат под минималниот пропишан износ, по претходно исполнување на условите и спроведена постапка, согласно Колективниот договор за приватен сектор од областа на стопанството(ОКДПСОС).

ВОВЕД

Обврската за пресметување и плаќање на регресот за годишниот одмор или К-15, се однесува и за 2023 година, за правните лица од приватниот сектор, кои се обврзани да пресметуваат и исплатуваат надоместок за годишен одмор.

Согласно одредбите од член 35 од Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ“ 150/12; 189/13; 119/15; 150/16), регресот за користење годишен одмор, се утврдува како право на надомест на трошоците поврзани со работата.

Исплатата на надоместокот, се врши за вработените, кои ги исполнуваат пропишаните услови, за стекнување со правото на регресот за годишен одмор за 2024 година.

ОКДПСОС предвидува одредени олеснувања, за исплатата на К-15, при постоење отежнати околности во работењето.

Зголемувањето на износот на даночно признат расход, ги зголеми можностите за исплата на повисок износ на К-15, можност која се почесто се практикува.

Деловни Информации бр. 6/2024

1. ДАЛИ К-15 Е ЗАДОЛЖИТЕЛЕН ЗА ИСПЛАТА

Согласно одредбите од член 35 од ОКДПСОС, исплатата на регресот за годишен одмор за 2024 година, е задолжителна за вработените кај приватниот сектор од областа на стопанството, во висина на минимално пропишан износ, освен при постоење на финансиски потешкотии во работењето.

Отпочнувајќи од 2014 година, со одредбите од Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството, се утврди и минимален износ на регрес за годишен одмор, **што не беше регулирано во претходниот период (заклучно со 31.12.2013 година).**

Од 2016 година, минималниот износ доби условно флексибилен карактер, кој се задржа и при исплатата на К-15 за 2024 година.

Карактеристика за работењето и во 2024 година, претставува закрепнувањето на редовното вршење на деловна активност, предизвикано од војната во Украина и инфлацијата. Поради наведените причини, одредени компании се соочија со потешкотии во своето работење, кои предизвикаа нарушувања на финансиските текови, а со тоа и финансиски слабости во извршувањето на нивните обврски.

Покрај непогодностите, кои сеуште се присутни кај повеќето деловни субјекти, обврската која е пропишана со одредбите од ОКДПСОС за исплата на К-15, не претрпе измени и суштински, нуди задоволително решение за правните субјекти.

1.1. Исплата на регрес (К-15 до 2014 година)

Пред воведувањето на задолжителната обврска за исплата на К-15, исплатата беше доброволна и условена од гранската припадност на деловниот субјект.

Висината на регресот за годишен одмор (**заклучно со 31.12.2013 година**), се определуваше врз основа на одредбите од гранските колективни договори, но исплатата зависеше од волјата на работодавачот, како и од економско-финансиската состојба на правниот субјект.

Деловни Информации бр. 6/2024

Условите се променија по извршените измени во ОКДПСОС - Спогодбата за продолжување на траењето на колективниот договор за приватен сектор од областа на стопанството во РМ, („Службен весник на РМ“ 189/2013) за 2014 година. Се напушти определувањето на висината за исплата, спрема гранска припадност, се пропиша задолжителната исплата и се определи минималната основица.

1.2. К-15 во период од 2015 до 2020 година

Согласно одредбите од член 35 алинеа 8 од Спогодбата за измена и дополнување на Општиот колективен договор за приватниот сектор („Службен весник на РМ“ 189/13), која стапи на сила на 01.01.2014 година, се утврди обврската на работодавачот за пресметка и исплата на регрес за користење годишен одмор, **во висина од најмалку 40% од основицата.**

Покрај тоа што со одредбата се определи најнискиот износ за исплата на регресот (**40% од основицата - просечната месечна нето плата по работник во РМ, исплатена во последните три месеци, врз основа на објава од страна на Државниот завод за статистика на крајот на секој месец**), се пропиша и задолжителната исплата, доколку вработениот ги исполнува законските услови.

2. К-15 ВО 2024 ГОДИНА

Врз основа на измените на Спогодбата за измена и дополнување на Општиот колективен договор за приватниот сектор („Службен весник на РМ“ 119/15), која стапи на сила на 14.07.2015 година, се пропиша флексибилна основица за К-15, за 2015 година, која се применуваше и во претходната 2023 година, а остана да важи и при исплатата на К-15 за 2024 година.

Притоа со ОКДПСОС се изврши класифицирање за цели на К-15, помеѓу субјекти **кои немаат потешкотии во работењето и субјекти со потешкотии во работењето.**

Класификацијата “субјекти кои **немаат** и субјекти **со** потешкотии во работењето” за претходните години, се заснива на параметрите, кои како финансиски показатели се оствариле со работењето во претходната година.

Деловни Информации бр. 6/2024

Во 2024 година, класификацијата не ги зема во предвид само финансиските показатели од претходната, туку и состојбата во тековната година, заради рестрикциите при работењето, предизвикани од спроведување на мерките за заштита од нарушувањето на пазарните текови и инфлацијата, предизвикана пред се од воените дејствија на европско тло.

2.1. K-15 кај субјекти без потешкотии во работењето

Раздвојување на два вида субјекти, со и без потешкотии во работењето, е извршено по барање на работодавачите.

Согласно категоризацијата, разликуваме субјекти кои не се со задоволителна финансиска кондиција и субјекти кои не манифестираше потешкотии во работењето, иако условите не се прецизно определени, за да може да се направи јасна граница за наведениот критериум.

Согласно одредбите од член 35 став 1 алинеја 7, висината на регресот за годишен одмор за вработените во приватниот сектор од областа на стопанството во РМ, се определува на износ од најмалку **40%** од **основицата**.

Основицата за пресметување на надоместоците на работниците, претставува **просечната месечна нето плата по работник во РСМ**, исплатена во последните три месеци.

Просечната месечна нето плата по работник во РСМ, исплатена во последните три месеци (**ФЕВРУАРИ – МАРТ - АПРИЛ 2024**), податок кој се користи како основица за исплата на минималниот регрес за годишен одмор, *почнувајќи од 01 јули 2024, изнесува 40.281,00 денари, која се применува до следна објава на нов податок (за ЈУЛИ од 22.07.2024г)*.

Пропишаниот **минимален** износ на K-15 за **ЈУНИ 2024** година изнесува **40% од 40.281,00**, односно **16.112,00 денари, за субјектите кои немаат потешкотии во работењето, за исплата на минимално пропишаниот K-15**.

Со колективен договор на ниво на дејност или колективен договор на ниво на работодавач, **може** да се утврди регрес за годишен одмор, **во поголем износ**, од износот утврден со колективниот договор за приватен сектор од областа на стопанството во РМ.

Регресот за годишен одмор е ограничен, како минимален и максимален износ за исплата.

Деловни Информации бр. 6/2024

Субјектите без потешкотии во работењето во 2024 година, се деловните субјекти кои **не бележат** драстичен пад на приходите во првото полугодие од годината и не спаѓаат во групата на субјекти, кои бележат потешкотии во работењето.

2.2. Понизок износ на К-15, за субјекти со потешкотии во работењето

Загубарите за 2023 година, се субјектите кои во 2024 се категоризираат како субјекти со потешкотии во работењето и можат да исплатат К-15 под минималниот износ.

Финансиските потешкотии во 2024 година ги опфаќаат и причините кои го нарушија редовниот економски циклус, поради мерките за заштита на пазарот, од минатата година.

Намалениот обем на работа, поради спроведување на мерките за ограничување на цените, со кои деловните субјекти искажаа незадоволителни резултати, минатата година се најчестите причини за настанати потешкотии во работењето.

Согласно одредбите од член 35 став 4, кај работодавачите кај кои настанале потешкотии во работењето, ценејќи ја економско – финансиската состојба на работодавачот, **по задолжителна претходна консултација** со синдикатот на ниво на гранка, односно оддел, со спогодба потпишана од работодавачот и репрезентативната синдикална организација, може да се утврди регрес за годишен одмор **во помал износ од 40%** од основицата, утврдена со колективниот договор, **односно помал износ од 16.112,00 денари, за исплата до 21.07.2024 година.**

Согласно одредбите од член 35 став 4, кај работодавачите кои немаат формирано синдикат, спогодбата се потпишува со избран претставник од работниците.

Заради исполнување на условот за потпишување на спогодба со “избран претставник на вработените”, претходно задолжително треба да постои акт, со кој се верифицира статусот на “избран претставник на вработените”.

Вообичаена процедура на избор се спроведува на барање на управен орган до колективот, односно до вработените, кои треба да се изјаснат за именувањето.

Согласно наведеното, **не постои пропишан минимален износ на К-15**, за субјектите, кај кои настанале потешкотии во работењето.

Деловни Информации бр. 6/2024

Висината на регресот за годишен одмор, кај субјектите кај кои настанале потешкотии во работењето, **се определува спогодбено**, помеѓу работодавачот и репрезентативната синдикална организација.

Кај работодавачите, кај кои не постои репрезентативна синдикална организација, спогодбата се потпишува од избран претставник на вработените. И во едниот и во другиот случај, наведената спогодба се склучува по претходна задолжителна консултација со синдикатот на ниво на гранка, односно оддел.

Казнените одредби од Законот за работни односи, **во поглед на неисплатениот износ на К-15, односно неисполнување на обврската за К-15 за 2024 година, ќе се применуваат кај работодавачите, кои се повикуваат на неуспешни преговори и не постигнување спогодба за износот на К-15, како причина за неисплатување.**

Во случај на постигнување спогодба, на начинот наведен во колективниот договор, **работодавачот може да исплати ПОНИЗОК износ од минималниот од 40%** од просечната месечна нето плата по работник во РМ, исплатена во последните три месеци, односно помалку од ,00 денари.

Вредноста **на К-15 во овој случај, спогодбено треба да се утврди, врз основа на финансиската состојба**, за исплата без финансиски штетни последици за друштвото.

Постоењето на финансиски потешкотии во работењето секако е услов за намалување на износот за исплата на К-15, но не и можност за избегнување на исполнување на обврската.

2.3. Максимален износ за исплата

Максимален износ за исплата на К-15 е пропишан согласно закон, Колективен договор или друг подзаконски акт

Согласно цитираните регулативи пропишана е основницата од која се пресметува минималниот К-15, кој е обврска за исплата.

Со законски одредби за оданочување со данок на личен доход и данок на добивка, се доаѓа до позиција од која може да се очекува ограничување на износот за исплата, но како израз на слободна воља на исплатувачот.

Со Законот за оданочување со данок на личен доход не се утврдува износ, согласно кој би можело да се третира максимален износ на К-15.

Деловни Информации бр. 6/2024

Законот за данокот на добивка, **утврдува и признава основица за пресметување на максималниот даночно признат расход, како 80% од просечна месечна бруто плата по работник во РМ, објавена до денот на исплатата.**

Аналогно на наведеното, лимитирачки фактор за определување на максималниот **даночно признат расход за К-15 претставува 80% од определената основица**, што повлекува и определување на максимален износ на К-15, во висина на основицата од која се определува даночно признатиот расход.

За исплатен К-15 **од 01.07.2024 година до 22.07.2024 година основицата за утврдување на максимално дозволеениот даночно признат расход изнесува 49.362,00 МКД.**

Износот на 100% утврдената основица, **од која се определува 80% даночно признат расход за К-15, претставува и највисок износ на дозволена вредност за исплатата на К-15.**

3. УСЛОВИ ЗА ИСПЛАТА НА К-15 ЗА 2024 ГОДИНА

Регресот за годишен одмор, се исплатува еднаш во текот на годината.

Износот се утврдува според основицата, која важи на денот на донесувањето на одлуката за исплата.

Условот за стекнување со право на исплата на регрес за годишен одмор, е работникот да работел, **над шест месеци во календарската година (2024), кај истиот работодавач.**

Со колективен договор на ниво на гранка, односно оддел или колективен договор на ниво на работодавач, може да се утврди регрес за годишен одмор во повисок износ, од износот утврден со ОҚДПСОС.

Утврдувањето на висината на регресот се врши според основицата, која е **со важност на денот на донесување на одлуката за исплата.**

Согласно одредбата од член 35 од ОҚДПСОС, регресот за годишен одмор, се исплатува еднаш во текот на годината.

Со спогодбата, како и со ОҚДПСОС, односно Законот за работни односи ("Службен весник на РМ" 62/05 ...110/19, 267/20, 151/21, 288/21, 111/23), не се предвидени прекршочни санкции, ниту глоба, во случај регресот за годишен одмор, да се исплати во неколку наврати, иако се потенцира дека неговата исплата се врши еднаш во текот на годината.

Деловни Информации бр. 6/2024

Исплатата на регресот за годишен одмор, согласно Законот за работни односи и ОКДПСОС, се врши до крајот на годината, односно **до 31.12.2024 година**, а може да отпочне од **01.07.2024**, за вработените кои оствариле **6 (шест) месеци работен стаж**, кај работодавачот за календарската 2024 година.

Напомена: К-15 би требало да се исплати најкасно со **31.12.2024**, односно денот на доставувањето на годишната сметка за 2024 година т.е. 15.03.2025 година. **Неисплатениот К-15**, до денот на доставувањето на ДБ, за 2024 година, не добива третман на **даночно непризнат расход** и **не ја зголемува** даночната основица за данок на добивка за 2024 година (за разлика од 2019, кога неисплатениот дел на К-15 до 15.03. се третираше како даночно непризнат расход).

Даночен кредит во ДБ за 2024 година, **не може да се користи, доколку К-15 за 2024 година, е исплатен после 15.03.2025 година**, бидејќи не постои основ, согласно законот.

4. КОРИСТЕЊЕ НА ГОДИШЕН ОДМОР И К-15

Правото на годишен одмор, му припаѓа на секој работник, кој е во работен однос и кој ги исполнува законските услови.

Правото на годишен одмор, следува за секоја календарска година и секогаш е проследено со правото на надоместок на плата, а од **01.01.2014** следува и правото на регрес, кој за **приватниот стопански сектор, согласно ОКДПСОС е задолжителен**.

Траењето на годишниот одмор, се определува според времето поминато во работен однос, сложеноста на работното место, условите за работа, здравствената состојба на работникот и други критериуми утврдени со колективен договор.

НАПОМЕНА: Празниците, саботите и неделите и слободните денови, отсуствата поради боледување, како и другите случаи на оправдано отсуство од работа, не се пресметуваат во деновите на годишниот одмор.

Како ден на годишен одмор, се смета секој работен ден, кој според распоредот на работното време кај работодавачот, за конкретниот работник е одреден како работен ден.

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 6/2024

Работникот се стекнува со правото на цел годишен одмор, кога ќе оствари непрекината работа од најмалку шест месеца, без оглед дали работникот работи полно работно време или пократко работно време од полното.

Работникот има право на користење на пропорционален дел на годишниот одмор, во вкупен износ од по два дена, за годишниот одмор, од секој месец работа, ако:

1) Во календарската година, во која склучил работен однос, не се стекнал со правото на користење на целосен годишен одмор (од вработувањето остварил помалку од 6 месеци во годината) и

2) Му престанал работниот однос пред изминувањето на рокот, на кој по истекувањето би добил право на целосен годишен одмор (работел под 6 месеци пред отказот).

Потребите на работниот процес, како и можностите за одмор и рекреација на работникот, односно земањето во предвид на семејните обврски на работникот, се одлучувачки фактори при користењето на годишниот одмор.

Годишниот одмор по правило се користи во текот на календарската година, **може да се користи и во два дела**, со тоа што **првиот дел задолжително трае најмалку 12 работни дена.**

Работодавачот е должен на работникот да му обезбеди **искористување на 12 работни дена годишен одмор, до крајот на тековната календарска година, а остатокот до 30 јуни наредната година.**

Годишниот одмор, којшто не бил искористен во тековната година, заради отсутност поради боледување или повреда, породен одмор или одмор за нега и чување на дете, работникот **има право да го искористи до 30 јуни, идната календарска година.**

Работникот по престанувањето на работниот однос има право на обештетување за неискористениот дел од годишниот одмор.

Ништовна е каква било спогодба со која работникот би се откажал од правото на годишен одмор или од обештетувањето за годишниот одмор.

Деловни Информации бр. 6/2024

Должината и начинот на користењето на годишниот одмор во установите од областа на образованието и науката, се уредуваат со прописите од областа на образованието и науката, поради специфичноста на оваа област, која подразбира посебен режим на одморање, поврзан со законски пропишаните периоди за одмор на учениците и наставниот кадар во училиштата.

Работникот има право еден ден од годишниот одмор да го искористи на ден, којшто самиот ќе го определи, ако тоа по-сериозно не го загрозува работниот процес, за што мора да го извести работодавачот, најдоцна три дена пред користењето.

5. ДАНОК НА ЛИЧЕН ДОХОД И К-15

Согласно одредбите на Законот за данок на личен доход ("Службен весник на РМ" 241/18 и "Службен весник на РСМ" 275/19 ... 274/22), **регресот за годишен одмор, како доход од работа, се оданочува со данок на личен доход.**

Согласно одредбите од член 12 од Законот за данок на личен доход, предвидени се ослободувања за доходот од работа - надоместоците од работен однос. Во наведената одредба не постои пропишано ослободување од данок на личен доход, за регресот на годишен одмор.

Согласно одредбата од член 14 од Законот за данок на личен доход, доход од работа претставува секој доход што го остварува обврзникот по основ на работен однос, вклучувајќи го и доходот по договор за повремено или привремено вршење услуги на органите на државната управа, на домашните и странските правни и физички лица, како и на домашните странските физички лица што вршат самостојна дејност, ако со законот за данок на личен доход, не е изземен од оданочување.

Согласно одредбата од член 15, доход од работа во смисол на член 14 од законот, претставуваат:

1) Остварената плата и надоместокот на плата од работен однос и исплата по основ на деловна успешност на работодавачот, намалени за придонесите од задолжително социјално осигурување и даночното намалување за месецот за кој се исплатува платата;

2) Износот на надоместоците на трошоци од работен однос исплатени над износите од членот 12 на законот за данок на личен доход и сите други надоместоци на трошоци по-

Деловни Информации бр. 6/2024

врзани со работа утврдени со Законот за работните односи, ОКДПСОС, гранските колективни договори, колективен договор на ниво на работодавач и прописите за органите на државната управа и износот на надоместокот за закуп на имот, како и износот на надоместокот на трошоци, поврзани со закупот на имотот на вработено лице, кога надоместоците ги плаќа работодавачот;

Основа за пресметување на данокот на личен доход од работа, претставува износот на надоместоци на трошоци од работен однос, исплатени над износите од член 12 на законот и сите други надоместоци на трошоци поврзани со работа, утврдени со Законот за работните односи, ОКДПСОС, гранските колективни договори и прописите за органите на државната управа.

Согласно одредбите од член 84 од Законот за данокот на личен доход, член 24 од **Законот за измена на законот за данокот на личен доход**, (“Службен весник на РСМ“ 275/19 ... 274/22), утврдување и наплата на аконтација на данокот на доход по одбивка, се врши за следните видови доходи:

1. **Доход од работа;**
2. **Доход од самостојна дејност;**
3. **Доходот од авторски и сродни права и**
4. **Доходот од продажба на сопствени земјоделски производи (ако исплатувачот на доходот води деловни книги);**
5. **Доход од права од индустриска сопственост;**
6. **Доход од закуп и подзакуп (ако исплатувачот на доходот води деловни книги);**
7. **Доход од капитал;**
8. **Капитални добивки;**
9. **Доход остварен од добивки од игри на среќа;**
10. **Доход од осигурување и**
11. **Друг доход.**

ДЛД се пресметува на соодветно утврдена даночна основа со примена **на единствена стапка од 10%**, а пресметаниот и платениот данок по одбивка се смета за конечно намирена обврска.

Пресметката и плаќањето на данокот на доходот од работа, доходот од самостојна дејност, доходот од авторски и сродни права, доходот од продажба на сопствени земјоделски произ-

Деловни Информации бр. 6/2024

води, доходот од права од индустриска сопственост, доходот од закуп и подзакуп, доходот од капитал, капиталните добивки, доходот од осигурување и друг доход **почнувајќи од 2020 година, се врши по стапка од 10%.**

Согласно наведеното, аконтација за данок на личен доход, се пресметува при исплатата на К-15, за секој поединечен вработен, **по стапка од 10% (11,111% од нето исплатениот К-15).**

Аконтацијата за К-15, се пресметува по 11,111%, а аконтативниот износ се смета за конечно измирена годишна даночна обврска.

Уплатата на аконтацијата за данок на личен доход се врши збирно по Општините, во кои вработените кои примаат К-15, имаат живеалиште, односно престојувалиште, на следната **уплатна сметка:**

840 – општина – 1284; приходна шифра 711131.

Минимален износ за исплата на К-15, согласно ОКПДСОС, изнесува 16.112,00 денари (40.281,00 x 40% за ЈУНИ 2024.

Согласно одредбите од член 35 од ОКПДСОС, основницата за пресметување на надоместоците на работниците, претставува просечната месечна нето плата по работник во Република Македонија, исплатена во последните три месеци.

НАПОМЕНА: Висината на износот, зависи од моментот на донесување на Одлуката за исплата на К-15, од страна на работодавачот.

Без оглед на висината на пропишаниот износ за исплата на К-15, целокупниот исплатен износ подлежи на данок на личен доход, **било тоа да е 16.112,00 (Минимално пропишан) или повисок износ од Минимално пропишаниот.**

НАПОМЕНА: Наведените, минимален и максимален износ се определени, како нето износи за исплата, согласно одредбите на ОКПДСОС и Законот за работни односи, а давачките дополнително се пресметуваат на нето основниците.

Деловни Информации бр. 6/2024

6. ДАНОК НА ДОБИВКА И К-15

Основа за пресметување на данокот на добивка за соодветниот даночен период, претставува износот на добивката, зголемена за непризнаените расходи и помалку искажаните приходи.

Сметководствената бруто добивка се утврдува според прописите за сметководство и воспоставените деловни политики и практики. Сметководствената бруто добивка за одреден даночен период, **подлежи на оданочување со 10% данок на добивка**, врз основа на утврдената пресметка на **Образец ДБ**.

Согласно член 11 став 1 точка 2 алинеја 6 од Законот за данокот на добивка ("Службен весник на РМ" 112/14 ... 275/19 и ("Службен весник на РСМ" 151/21, 199/23), за оданочиви расходи и помалку искажани приходи се сметаат:

1) Расходите кои не се поврзани со вршење на дејност на субјектот, односно не се непосреден услов за извршување на таа дејност и не се последица од вршењето на таа дејност;

2) Надоместоците на трошоци и други лични примања од работен однос, освен утврдените со оваа точка во износи кои не го надминуваат:

- ❖ **Износот на исплатениот регрес за годишен одмор во висина од 80% од просечната месечна бруто плата по работник во РМ, објавена до денот на исплатата.**

За 06/2024 (до 21.07.2024 г) 61.703,00 x 80% = 49.362,00 МКД

Не се оданочува (**ослободен од данок на добивка**) износот на исплатениот регрес за годишен одмор во висина од **80% од просечната месечна бруто плата по работник во РМ**, објавена до денот на исплатата, или помалиот износ од наведеното, утврден со спогодбата помеѓу работодавачот и вработените, односно синдикатот.

Износот на К-15 до 49.362,00 денари не подлежи на оданочување со данок на добивка, без оглед дали истиот е исплатен или не, до 15.03.2025 година.

Деловни Информации бр. 6/2024

Износите на исплатен К-15, кои ја надминуваат висината од 49.362,00 денари, подлежат на оданочување со данок на добивка, со тоа што износот над наведениот пропишан максимален износ на даночно признат расход, ја зголемува даночната основица за данок на добивка во Образец ДБ, без оглед на тоа дали е исплатен или не, до 15.03.2025.

НАПОМЕНА: Даночно признатиот расход за К-15 за месец Јуни/2024 година се утврдува на износ од 49.362,00 до 22.07.2024 пресметан како 80% од просечната месечна бруто плата по работник во РМ, објавена до денот на исплатата.

2.4. Пресметка на надоместот за регрес за годишен одмор

2.4.1. Исплата на регрес за годишен одмор во висина на НАЈНИСКИОТ пропишан износ

ПРИМЕР: Друштвото “НН” согласно лошата економско-финансиска состојба, во 2024 година, по претходна консултација со избран претставник од вработените донело Одлука на **10 вработени** да им исплати регрес за годишен одмор, во висина од **16.112,00 денари**. Овој износ заедно со Данокот на личен доход е помал од Даночно признатиот расход за цели на данокот на добивка по вработен кој за **месец ЈУНИ 2024 година, изнесува 40.281,00 денари**.

- Најнизок износ на Регрес 16.112,00
- Даночно признат расход (61.703 x 80%) 49.362,00
- Број на вработени 10

ПРЕСМЕТКА:

1. Нето за исплата (10 x 16.112)	161.120,00
2. Данок на Личен доход (161.120 x 11,1111%)	17.902,00
3. Бруто основа (162.120 + 17.902)	179.022,00

Деловни Информации бр. 6/2024

Книжење:

4223-Регрес за годишен одмор	179.022,00	
2420- Обврски за регрес за годишен одмор		161.120,00
235 - Обврски за данок на личен доход		17.902,00

(обврска за регрес за годишен одмор);

2420- Обврски за регрес за годишен одмор	161.120,00	
235 -Обврски за данок на личен доход	17.902,00	
1000-Трансакциска сметка		179.022,00

(исплаќања на регрес за годишен одмор);

Даночно признат расход:	49.362,00
Корекција во ДБ:	НЕМА

2.4.2. Исплата на регрес за годишен одмор во висина на НАЈВИСОКИОТ даночно признат расход

ПРИМЕР: Друштвото “ММ” донело Одлука на 10 вработени да им исплати Регрес за годишен одмор за месец ЈУНИ 2024 година, во висина од 50.000,00 денари, кој е повисок од највисокиот даночно признат расход за даночни, цели кој за месец ЈУНИ/2024 изнесува 49.362,00 денари.

- Најнизок износ на Регрес за исплата IV/2024 16.112,00
- Даночно признат расход за месец IV/2024 (61.703 x 80%) 49.362,00
- Број на вработени 10

Деловни Информации бр. 6/2024

ПРЕСМЕТКА:

1. Нето износ (10 x 50.000)	500.000,00
2. Данок на доход (500.000 x 11,1111)	55.555,00
3. Бруто износ (500.000 + 55.555)	555.555,00
4. Признат ресход за Данок на добивка (10 x 49.362)	493,620,00
5. Износ кој се враќа во ДБ за 2024 (3-4)	61.935,00

ПРЕСМЕТКА:

Книжење:

4223/1- Регрес за годишен одмор (признат расход)	493.620,00
4223/2- Регрес за годишен одмор (непризнат расход)	61.935,00
2420-Обврски за регрес за годишен одмор	500.000,00
235-Обврски за данок на доход	55.555,00

(обврска за регрес за годишен одмор);

2420-Обврски за регрес за годишен одмор	500.000,00
235-Обврски за данок на личен доход	55.555,00
1000 - Трансакциска сметка	555.555,00

(исплаќања на регрес за годишен одмор);

НАПОМЕНА: Плаќањето на Регресот на годишен одмор и Данокот на личен доход се врши преку е-ПДД, со тоа што во вид на доход се избира:

T1. – Доход од работа, а во Подвид доход се избира:

S1.7 – Доход кој подлежи на одоаночување со ПДД -Регрес.

Деловни Информации бр. 6/2024

2.5. Регрес за годишен одмор за правни лица основани со капитал

Согласно член 9 од Законот за исплата на плати (“Службен весник на РМ” 70/94...147/15; 202/19), работодавачите **кај кои помалку од 51%** од средствата се во приватна сопственост може да исплатат надоместок за Регрес за годишен одмор **најмногу до 60% од просечната месечна нето плата по работник во РМ, објавена до денот на исплатата, кој за месец ЈУНИ 2024 година, изнесува:**

24.651,00 денари (41.085,00 x 60%).

2.6. Регрес за годишен одмор кај Здруженија и фондации

Согласно член 65 од Колективниот договор за општествени организации и здруженија на граѓани на РС Македонија (“Службен весник на РМ” 53/95), *работникот има право на регрес за годишен одмор во висина од 100%* од просечната месечна плата на работникот на ниво на Републиката, **исплатена во последните три месеци. кој за месец ЈУНИ/2024 година, изнесува:**

40.281,00 денари.

2.7. Регрес за годишен одмор во Јавен сектор

Новиот Колективен договор за јавен сектор, **со примена од 20 Јули/2023 година**, го утврдува правото и износот на сите работодавачи од јавниот сектор.

Работодавач, согласно Колективниот договор за јавен сектор е:

- Орган на државната и на локалната власт и друг државен орган, основан согласно Уставот на Република Северна Македонија и закон;
- Институција која врши дејност од областа на образование, наука, здравство, култура, труд, социјална заштита и заштита на детето, спорт;
- Други дејности од јавен интерес, утврдени со закон, а организирани како агенција, фонд, јавна установа и јавно претпријатие основано од Република Северна Македонија или од општина, од градот Скопје, како и од општина во градот Скопје.

Деловни Информации бр. 6/2024

Согласно член 21 од Општ Колективен Договор за Јавен Сектор, ("Службен весник на РСМ" 154/23), вработените во јавниот сектор имаат право на регрес за годишен одмор, *во висина од најмалку 30% од основицата*, под услов работникот да работел, *најмалку 6 месеци во календарската година, кај ист работодавач.*

Основица за пресметување на регрес за годишен одмор *преставува просечната месечна нето плата по работник во РС Македонија, исплатена во претходната година.*

За 2024 година, висината на Регресот за годишен одмор за вработените од јавниот сектор, ќе изнесува :

10.984 (36.614,00 x 30%).

НАПОМЕНА: *По исклучок регресот за годишен одмор за 2023 година изнесуваше 10.000 денари, во нето износ.*

Со колективен договор на ниво на сектор, оддел или група или колективен договор на ниво на работодавач, може да се утврди регрес за годишен одмор во поголем износ, од износот утврден со овој колективен договор.

Регресот за годишен одмор се исплатува еднакратно во текот на годината, доколку во еден од претходните четири последователни квартали, нема негативен раст на реалниот бруто домашен производ (БДП).

Регресот за годишен одмор се исплатува *еднаш во текот на годината, а најдоцна до крајот на тековната година.*

Правото на регрес за годишниот одмор, има и вработениот *кој во текот на календарската година се вработил кај друг работодавач, согласно гранскиот колективен договор.*

Одредбите за регрес, се однесуваат и на општините, градот Скопје и општините во градот Скопје, само доколку се предвидени средства за таа намена во буџетот на општините, градот Скопје и општините во градот Скопје.

Согласно Законот за данокот на личен доход ("Службен весник на РСМ" 241/18, 275/19, 290/20, 85/21, 274/22), регресот **се оданочува со данок на личен доход во износ од 11,1111% на нето износот или 10% на бруто износот.**

Данок на личен доход
10.984,00 x 11,1111% = 1.220,00 денари.
Бруто износ
10.984 + 1.220 = 12.204,00 денари.

Деловни Информации бр. 6/2024

Исплатата се врши преку системот на е-пдд на УЈП, како доход од работа.

При изготвувањето на пресметката, во вид на доход се одбира опцијата:

T.1 - Доход од работа, а во подвид на доход се одбира опцијата:

S1.7 - Доход кој подлежи на оданочување со ПДД – регрес.

НАПОМЕНА: На секој вработен треба да му се издаде пресметка за платениот данок на личен доход и нето регресот.

Прилог:

- Одлука за исплата на К-15 за 2024 година,
- Спогодба за исплата на К-15, во помал износ од минималниот.

Врз основа на член 35 од Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ“ бр.115/14 – пречистен текст и измените во 119/15 и 15/2016) и член ___ од Колективниот договор (се цитира колективниот договор на ниво на работодавач, а ако нема на ниво на гранка, односно дејност), Управниот одбор (управителот или друг орган кој е надлежен за донесување одлуки), на _____ 2024 година, донесе:

О Д Л У К А

За исплата на регрес за годишен одмор за 2024 година

На вработените во друштвото, се утврдува за исплата регрес за користење годишен одмор за 2024 година, во висина од _____ денари.

Регресот за годишен одмор, ќе се исплати на _____ 2024 година.

Право на регрес за годишен одмор, имаат работниците кои се стекнале со право на користење годишен одмор и кои ќе се стекнат со тоа право во текот на 2024 година.

Деловни Информации бр. 6/2024

Работниците, кои во 2024 година, ќе се стекнат со право на користење на пропорционален дел од годишниот одмор, имаат право на **пропорционален дел од регресот** за годишен одмор.

Средствата за исплата на регресот ќе се обезбедат од тековното работење (да се наведе изворот на средства кредит, позајмица или друго).

Одлуката да се достави до:

Финансиска служба;
Архива.

Управител

Врз основа на член 35 од Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството („Службен весник на РСМ“ 84/2010...119/15; 110/19), меѓу работодавачот _____, застапуван од управителот _____ и репрезентативниот синдикат на вработените кај работодавачот, претставуван од _____ (или претставник на вработените), се склучува:

СПОГОДБА

за исплата на регрес за годишен одмор во помал износ

Член 1

Поради настанати потешкотии во работењето на друштвото, предизвикани од нереализирани договори, поради состојбата предизвикана од ограничувачките мерки за заштита на пазарот, по извршените консултации со синдикатот на ниво на гранка, односно оддел, страните се договорија на вработените **да им се исплати регрес за годишен одмор за 2024 година, во помал износ од минимално пропишаниот со ОКДПСС, односно во висина од _____ денари.**

Член 2

Работодавачот се обврзува да донесе одлука за исплата на регрес за годишен одмор, во рок од _____ дена по потпишувањето на Спогодбата.

Деловни Информации бр. 6/2024

Член 3

Спогодбата стапува на сила со денот на потпишувањето.

Спогодбата да се достави до:

- Репрезентативниот синдикат;
- Управителот и
- Архивата.

Репрезентативен синдикат/Управител

Табела 1
Висина на регрес за годишен одмор по дејности
ЗА ПРИВАТЕН СЕКТОР

Р.бр	Колективен договор на гранка	Регрес за годишен одмор
1.	Општ КД за приватниот сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ” 88/09, 60/10, 81/12, 189/13, 119/15, 150/16)	Најмалку 40% од просечната месечна нето плата по работник во РМ, исплатена во последни 3 месеци.
2.	КД за комуналните дејности („Службен весник на РМ” 107/2006)	Во висина до една просечно исплатена нето плата во стопанството на РМ, во последните 3 месеци.
3.	КД за угостителство („Службен весник на РМ” 02/2008)	Во висина до една просечно исплатена нето плата во РМ во последните 3 месеци.
4.	КД за текстилната индустрија на РМ („Службен весник на РМ” 220/2015)	Најмалку 40% од просечната месечна нето плата по работник во РМ исплатена во последни 3 месеци.
5.	КД за земјоделството и прехранбената индустрија („Службен весник на РМ” 3/2016)	Во висина од најмалку 45% од просечната месечна нето плата по работник во РМ, исплатена во последни 3 месеци, а за прехранбената индустрија 40% од основицата за гранката земоделство.

Деловни Информации бр. 6/2024

6.	КД за вработените од тутунското стопанство („Службен весник на РМ”137/2016)	Во висина од една просечна месечна плата во РМ исплатена во претходните 3 месеци.
7.	КД за кожарска и чевларска индустрија на РМ („Службен весник на РМ”220/15)	Најмалку 40% од просечната месечна нето плата по работник во РМ, исплатена во последни 3 месеци.
8..	Колективен договор за дејноста хемиска индустрија („Службен весник на РМ”220/15)	Во висина опреелена со КД на ниво на работодавач, не помалку од минимална плата, да се исплати до 30.06. наредната година.
9.	КД за вработените во градежна и дрвна индустрија („Службен весник на РМ” 54/2010)	Една просечна месечна плата во РМ исплатена во претходните 3 месеци
10.	КД за заштитни друштва на РМ („Службен весник на РМ” 151/10)	Најмалку 40% од просечната месечна нето плата по работник во РМ, исплатена во последни 3 месеци.
11.	КД за Енергетика („Службен весник на РМ” 151/10)	Најмалку 80% од просечната месечна нето плата по работник во РМ исплатена во последните 3 месеци, а најмногу 100% од основицата.
12.	КД за друштва од друго монетарно посредување и дејноста на посредување во работењето во хартии од вредност и стокови договори („Службен весник на РМ” 97/2011, 189/2013)	Најмалку 60% од просечната месечна нето плата по работник во РМ исплатена во претходните 3 месеци.
14.	КД за независни регулаторни тела („Службен весник на РМ” 74/2015)	Во висина од 60-100% од просечната месечна нето плата по работник во РМ, исплатена во претходните 3 месеци.

РАБОТНИ ОДНОСИ

дипл.правник: Елена Јандриоска

ГОДИШЕН ОДМОР

Согласно Законот за работните односи ("Службен весник на РМ" 62/05...288/21, 111/23), работникот има право на годишен одмор во траење од најмалку 20 работни дена, а годишниот одмор со колективен договор или договор за вработување, може да се продолжи до 26 работни дена.

ВОВЕД

Согласно член 32 став 5 од Уставот на Република Македонија ("Службен весник на РМ" 52/91...107/05), *секој вработен има право на платен дневен, неделен и годишен одмор.*

Ова уставно начело е разработено во член 145 став 2 од Законот за работни односи ("Службен весник на РМ" 62/05...267/19), според кој ништовна е било каква спогодба, *со која работникот би се откажал од правото на годишен одмор.*

Законот за работни односи, го нормира траењето на годишниот одмор, начинот на определување на траењето на истиот, користење на годишниот одмор, како и други прашања поврзани со истиот.

Врз основа на одредбите од член 4 од Законот за работните односи, се применува и за работниците од земја членка на ЕУ, како и претпријатие од земја која не е членка на ЕУ, за склучените договори за работа, склучени за вршење на работа на територијата на РМ.

Деловни Информации бр. 6/2024

Наведената одредба за годишен одмор, се однесува и за работниците упатени на привремена работа во РМ, од работодавач во земја членка на ЕУ или од земја, која не е членка на ЕУ.

1. СТЕКНУВАЊЕ ПРАВО НА ГОДИШЕН ОДМОР

1.1. Определување на право на годишен одмор

Согласно член 137 од Законот за работните односи (“Службен весник на РМ” 62/05...267/20, 151/21, 288/21, 111/23), **(во продолжение ЗРО)**, работникот има право на годишен одмор во траење **од најмалку 20 работни дена**, а годишниот одмор со колективен договор или договор за вработување, **може да се продолжи до 26 работни дена**.

Работникот **има право на дневен одмор во траење од најмалку 12 часа непрекинато, во текот на 24 часа**.

Работникот има право на неделен одмор, **во траење од најмалку 24 часа непрекинато. Ден на неделниот одмор по правило е недела**.

Заради објективни, технички и организациони причини, на работникот може да му се обезбеди неделен одмор, во некој друг ден во неделата.

Должината на годишниот одмор, согласно член 40 од Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството, се утврдува согласно:

- ❖ ***Времето поминато во работен однос;***
- ❖ ***Сложеноста на работите на работното место;***
- ❖ ***Условите за работа;***
- ❖ ***Здравствената состојба на работникот и за***
- ❖ ***Работник помлад од 18 години.***

Доколку работникот го надминува максимумот по основ на наведените критериуми, има право на годишен одмор **најмногу до 26 работни дена**.

Должината на годишниот одмор, стекната по основ на Здравствената состојба на работникот и за Работник помлад од 18 години, може да изнесува и повеќе од 26 работни дена.

Со колективниот договор на ниво на гранка, оддел или на ниво на работодавач, можат да се утврдат и други критериуми, со кои ќе се определува должината на траењето на годишниот

Деловни Информации бр. 6/2024

одмор, а исто така може да се определи и времетраење на годишен одмор над 26 работни дена, за работниците кои работат во исклучително тешки услови за работа.

НАПОМЕНА: *Работникот има право на годишен одмор во траење од најмалку 20 работни дена, а годишниот одмор со колективен договор или договор за вработување, може да се продолжи до 26 работни дена.*

Право на уште три работни дена, годишен одмор имаат:

- ❖ Повозрасен работник (жени повозрасни од 57 години и мажи повозрасни од 59 години),
- ❖ Инвалид,
- ❖ Работник со најмалку 60% телесно оштетување и
- ❖ Работник кој негува и чува дете со телесен или душевен недостаток.

Работодавачот е должен на работникот **да му издаде решение за правото на користење на годишен одмор.**

Законските одредби се темелат на Конвенцијата 132 за платен годишен одмор, на Меѓународната организација на трудот (*ратификувана со Законот за ратификација на Конвенцијата*), која е имплементирана во нашиот правен систем.

Правото на годишен одмор му припаѓа на секој работник, кој е во работен однос и кој ги исполнува условите определени со закон.

Тоа право се користи за секоја календарска година и проследено со правото на надоместок на плата и делумно со правото за исплата на регрес за годишен одмор.

Оваа право го имаат сите работници, **без оглед на тоа дали склучиле договор за работа на определено или неопределено време, дали се приправници или не, дали работат со полно работно време или пократко од полното работно време, дали работат во земјата или во странство и друго.**

Деловни Информации бр. 6/2024

1.2. Определување на траењето на годишниот одмор

Согласно член 138 од ЗРО, траењето на годишниот одмор се определува според времето поминато во работен однос, сложеноста на работното место, условите за работа, здравствената состојба на работникот и други критериуми утврдени со колективниот договор.

Празниците, саботите и неделите и слободните денови, отсуствата поради боледување, како и другите случаи на оправдано отсуство од работа, не се пресметуваат во деновите на годишниот одмор.

1.3. Стекнување право на годишен одмор

Согласно член 139 од ЗРО, работникот кој за првпат заснова работен однос се стекнува со правото на цел годишен одмор, кога ќе оствари непрекината работа *од најмалку шест месеца кај ист работодавач*, без оглед на тоа дали работникот работи полно работно време или пократко работно време од полното.

Во пракса оваа законска одредба *“најмалку шест месеци непрекината работа”* понекогаш создава одредени проблеми, особено ако се толкува како време изречно поминато на фактичко извршување на работите од работно место, за кое е склучен договорот за вработување.

При пресметување на времето поминато на работа *мора да се смета и времето во кое работникот не работел, односно кога отсуствувал без своја вина: Болест, Повреда или Родителство, затоа што тоа време се смета во работен стаж.*

Според тоа, треба да се истакне дека отсуството на работникот од работа без негова вина, односно за време за кое прима надомест на плата, нема влијание врз неговото право на платен годишен одмор, ниту пак на неговото траење.

1.4. Право на пропорционален дел од годишниот одмор

Согласно член 140 од ЗРО, работникот има право на користење на пропорционален дел на годишниот одмор, во вкупен износ од по два дена за секој месец работа, ако:

- ❖ *Во календарската година во која склучил работен однос не се стекнал со правото на целосен годишен одмор;*

Деловни Информации бр. 6/2024

- ❖ *Му престанал работниот однос, пред изминувањето на рокот, по истекувањето на кој би добил право на целосен годишен одмор.*

Во првиот случај, станува збор за работник кој не го исполнува условот за стекнување правото на користење годишен одмор, определен со член 139 од Законот за работни односи, односно во календарската година, во која склучил договор за работа, не остварил непрекината работа кај истиот работодавач, во траење од 6 месеци.

НАПОМЕНА: *Годишниот одмор може да се користи во повеќе делови во договор со работодавачот, со тоа што еден дел од годишниот одмор, мора да трае најмалку две работни недели.*

ПРИМЕР 1: *Работникот НН засновал работен однос и стапил на работа кај работодавачот ТТ ДООЕЛ Скопје на ден 01.08.2023 година. До крајот на 2023 година, работникот работел непрекинато полни пет месеци во работен однос кај работодавачот. Поради неисполнување на условот за шест месеци непрекинато траење на работен однос кај ист работодавач, на работникот му следува пропорционален дел од годишниот одмор за 2023 година. Односно 5 месеци * 2 дена за секој месец = 10 работни дена годишен одмор.*

Во вториот случај станува збор за ситуација кога престанува важноста на договорот за вработување, но пред истекот на рокот за стекнување право на користење целосен годишен одмор.

ПРИМЕР 2: *Работникот АА засновал работен однос кај работодавачот ББ ДООЕЛ Скопје на ден 01.03.2024 година. На ден 13.06.2024 година му престанува работниот однос со потпишување Спогодба за раскинување на Договорот за работа, според член 69 од ЗРО. Работникот А.А. бил на работа кај работодавачот ББ ДООЕЛ Скопје, 3 месеца и 13 дена.*

НАПОМЕНА: *Работникот АА има право на годишен одмор во времетраење од 6 работни дена. Траењето на годишниот одмор на работникот, се определува земајќи ги во предвид само полните месеци (три месеци) помножени по 2 работни дена за секој месец. (3 месеци * 2 раб. дена = 6 раб. дена годишен одмор).*

Деловни Информации бр. 6/2024

1.5. Користење на годишниот одмор

Согласно член 141 од ЗРО, Годишниот одмор се користи земајќи ги предвид потребите на работниот процес, како и можностите за одмор и рекреација на работникот, водејќи сметка за неговите семејни обврски.

Годишниот одмор по правило се користи во текот на календарската година.

Работодавачот е должен на работникот да му обезбеди искористување на **ДВЕ НЕПРЕКИНАТИ РАБОТНИ НЕДЕЛИ** годишен одмор, *до крајот на тековната календарска година, а остатокот до 30 јуни идната година.*

Годишниот одмор којшто не бил искористен во тековната календарска година, заради отсутност поради боледување или повреда, отсуство поради бременост, раѓање или мајчинство или одмор за нега и чување на дете, работникот има право да го искористи до **30 јуни идната календарска година.**

Работникот кој работи во странство, може во целост да го искористи годишниот одмор до крајот на идната календарска година, ако е така определено со колективниот договор на работодавачот.

Ништовна е каква било спогодба, со која работникот би се откажал од правото на годишен одмор.

Должината и начинот на користењето на годишниот одмор, во установите од областа на образованието и науката, се уредуваат со прописите од областа на образованието и науката, поради специфичноста на оваа област која подразбира посебен режим на одмарање, поврзан со законски пропишаните периоди за одмор на учениците и наставниот кадар во училиштата.

Работникот има право два дена од годишниот одмор да ги искористи, во денови коишто самиот ќе ги определи, ако тоа посериозно не го загрозува работниот процес, за што мора да го известат работодавачот, **најдоцна три работни дена**, пред користењето.

1.6. Надоместок за неискористен годишен одмор

Надоместокот за неискористен годишен одмор претставува надоместок за стекнато, а неискористено право на дел од годишниот одмор.

Деловни Информации бр. 6/2024

Согласно член 145 од ЗРО, работникот има право на надоместок на неискористениот дел од годишниот одмор, пред престанок на работниот однос:

- ❖ *Ако претходно побарал користење на годишен одмор, а не му било овозможено користење на годишен одмор,*
- ❖ *А работниот однос му престанал, не по негова вина и волја.*

Работникот има право за надомест на неискористениот дел од годишен одмор, само во наведениот случај.

Во сите други случаеви, работникот **нема право на надомест на неискористениот годишен одмор.**

1.6.1. Пресметка на неискористен дел од годишен одмор

Надоместокот за неискористен годишен одмор се утврдува во висина на просечната плата на работникот во зависност од неискористените денови на годишен одмор.

Како основица за пресметка на надоместокот за неисплатен годишен одмор, **се зема просечната плата на работникот во последните 12 месеци**, а доколку работникот во тој период **не примил плата, му припаѓа најниска плата.**

За надоместокот за неискористен годишен одмор, се пресметува и плаќа Данок на личен доход, согласно член 15 став 1 точка 2 од Законот за Данок на личен доход (“Службен весник на РСМ” 241/18, 275/19, 290/20, 85/21, 274/22).

ПРИМЕР:

1. Просечно исплатена плата во последните 12 месеци	35.000
2. Работни денови за месец	23
3. Неискористени денови од годишен одмор	8

ПРЕСМЕТКА:

$$35.000,00 : 23 \times 8 = 12.174,00 \text{ денари}$$

Деловни Информации бр. 6/2024

Пресметка данок на личен доход

$$12.174,00 \times 11,1111\% = 1.353,00 \text{ денари}$$

**Бруто приход = Нето износ +
Данок на личен доход**

$$12.174,00 + 1.353,00 = 13.527,00 \text{ денари.}$$

Плаќањето на нето надоместокот и данокот на личен доход, се врши преку е-ПДД, со тоа што во вид на приход се избира:

**T1 – Доход од работа, а во под вид на приход се избира
C1.8. - Други примања на вработени лица, кои подлежат
на оданочување.**

КНИЖЕЊЕ:

Кај правното лице исплатувач на надомест за неискористен годишен одмор.

4223 - Регрес за годишен одмор	13.527,00
2422 - Обврски за регрес за годишен одмор	12.174,00
235 - Обврски за данок на личен доход (обврска за регрес за годишен одмор);	1.353,00
2422 - Обврски за регрес за годишен одмор	12.174,00
235 - Обврски за данок на личен доход	1.353,00
1000 - Трансакциска сметка (исплаќања на регрес за годишен одмор);	13.527,00

**1.7. Казнени одредби за непочитување на
правото на годишен одмор**

Согласно член 265 од ЗРО, **Глоба во износ од 200 до 400 евра** во денарска противвредност, ќе му се изрече на **микро и мал работодавач-правно лице, Глоба во износ од 300 до 600**

Деловни Информации бр. 6/2024

евра во денарска противвредност на **среден работодавач-правно лице**, **Глоба во износ од 600 до 1.000 евра** во денарска противвредност на **голем работодавач-правно лице**, ако:

- *На работникот не му обезбеди пауза за време на работното време, одмор меѓу два последователни дена, неделен и годишен одмор, во согласност со ЗРО,*
- *Не исплати надоместок за годишен одмор,*
- *Не обезбеди платен одмор,*
- *Не обезбеди неплатено отсуство, согласно со закон,*
- *Не го врати работникот на работа по рокот за мирување на работниот однос,*
- *Не му обезбеди отсуство заради образование, утврден со овој закон и*
- *Не издаде решение за годишен одмор (членови од 132 до 155 од Законот за Работни односи).*

1.8. Одлуки и решенија за годишен одмор и регрес за годишен одмор

Прилог 1: Пример за Одлука за исплата на надомест за неискористен дел од годишниот одмор:

<p>Врз основа на член 145 од Законот за работните односи (Сл.весник на РСМ 62/05...111/23), а врз основа на барање за исплата на надомест за неискористен годишен одмор бр. _____ од _____ година, донесов</p> <p style="text-align: center;">О Д Л У К А</p> <p style="text-align: center;">За исплата на надоместок за неискористен годишен одмор</p> <p style="text-align: center;">Член 1</p> <p>На работникот _____, му се одобрува исплата на надоместок за неискористен годишен одмор за _____ година, во висина од _____ денари.</p> <p>Основица за пресметка на висината на надоместокот за неискористен годишен одмор, е просечната плата на работникот исплатена во последните 12 месеци.</p> <p style="text-align: center;">Образложение</p> <p>На _____ година, работникот поднесе барање за користење на годишен одмор пред престанокот на работниот однос поради лични причини (или поради деловни причини).</p>

Деловни Информации бр. 6/2024

Поради неможност да се излезе во пресрет на неговото барање, поради отсутност на друг работник неговото присуство беше неопходно во тој период (да се наведе причината, поради која не е удоволено барањето на работникот), одлучив, со согласност со работникот наместо доискористување на годишен одмор на работникот да му се исплати надоместок за неискористениот дел од годишниот одмор.

Одлуката да се достави до:

- *Работникот*
- *Сметководствена служба и*
- *Архивата*

Управител

Прилог 2: Пример за Барање за користење на прв дел од годишен одмор, за 2024 година.

До: Управителот на

Друштво _____

Б А Р А Њ Е

за користење на прв дел од годишен одмор за 2024 година

Јас, долупотпишаниот _____ од _____ со живеалиште на ул. _____, вработен во друштво _____, на работно место _____ согласно Законот за работни односи ("Службен весник на РМ" 2/05...110/19, 111/23), барам од Вас да ми одобрите користење на првиот дел од годишниот одмор за 2024 година, во траење од 12 работни дена.

Деловни Информации бр. 6/2024

Годишниот одмор сакам да го користам во периодот од ___/___/2024 до ___/___/2024 година. (не помалку од две последователни недели).

Скопје, ___/___/ 2024

Работник:

Прилог 3: Пример на Решение за прв дел на годишен одмор за 2024 година.

Врз основа на член 137 став 1 и член 141 од Законот за работните односи ("Службен весник на РМ" 62/05...110/19, 111/23) управителот на Друштвото _____ Скопје, со седиште на ул. _____, согласно планот за користење на годишен одмор, а врз основа на Барањето на работникот за користење на прв дел на годишен одмор за 2024 година, на ден ___/___/2024 година, го донесе следното:

РЕШЕНИЕ

На работникот _____ од _____ со живеалиште на ул _____ бр. _____ и ЕМБГ _____ распореден на на работно место _____, му се одобрува користење на првиот дел од годишниот одмор за 2024 година во траење од 12 работни дена.

Работникот има право на вкупно 22 работни дена годишен одмор за 2024 година.

На негово Барање, работникот ќе го користи првиот дел од годишниот одмор од ___/___/2024 до ___/___/2024 година. (не помалку од две последователни недели).

Вториот дел од годишниот одмор, работникот ќе го искористи најдоцна до 30.06.2025 година.

Деловни Информации бр. 6/2024

Образложение

Работникот има право на користење на 22 работни денови годишен одмор, а траењето на годишниот одмор е определено според времето поминато во работен однос, условите за работа и други критериуми утврдени со колективниот договор и одредбите на Законот за работни односи.

Доставено до:

- Архива;
- Работник.

Управител

Правна поука: Работникот има право на приговор против ова решение до управителот на друштвото, во рок од 8 дена од денот на приемот (на неговото врачување).

Прилог 3: Преглед табела за определување на траењето на годишниот одмор, согласно колективните договори на ниво на гранка.

Табела 1
Зголемување на годишен одмор по дејности
ЗА ПРИВАТЕН СЕКТОР

Р.бр	Колективен договор на гранка	Зголемување на должината на годишниот одмор
1.	Општ КД за приватниот сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ” 88/09, 60/10, 81/12, 189/13, 119/15, 150/16)	Со Колективни договори на ниво на дејност
2.	КД за комуналните дејности („Службен весник на РМ” 107/06)	до 10 години 1 р.д. од 10 до 20 2 р.д. од 20 до 30 3 р.д. над 30 4 р.д.
3.	КД за угостителство („Службен весник на РМ” 02/08)	до 10 години 1 р.д. од 10 до 20 2 р.д. од 20 до 30 3 р.д. над 30 4 р.д.

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 6/2024

4.	КД за текстилната индустрија на РМ („Службен весник на РМ” 220/15)	Со колективен договор на ниво на работодавач	
5.	КД за земјоделството и прехранбената индустрија („Службен весник на РМ” 3/16)	до 5 години од 6 до 10 од 11 до 15 од 16 до 20 над 20	1 р.д. 3 р.д. 4 р.д. 5 р.д. 6 р.д.
6.	КД за вработените од тутунското стопанство („Службен весник на РМ” 137/16)	до 10 години од 11 до 20 од 21 до 30 над 31	1 р.д. 2 р.д. 3 р.д. 4 р.д.
7.	КД за кожарска и чевларска индустрија на РМ („Службен весник на РМ” 220/15)	Со колективен договор на ниво на работодавач	
8..	Колективен договор за дејноста хемиска индустрија („Службен весник на РМ” 220/15)	до 5 години од 6 до 10 од 11 до 15 од 16 до 20 од 21 до 25 над 25	9 р.д. 10 р.д. 11 р.д. 12 р.д. 13 р.д. 14 р.д.
9.	КД за вработените во градежна и дрвна индустрија („Службен весник на РМ” 54/10)	до 10 години од 11 до 20 од 21 до 30 над 31	1 р.д. 2 р.д. 3 р.д. 4 р.д.
10.	КД за заштитни друштва на РМ („Службен весник на РМ” 151/10)	Со колективен договор на ниво на работодавач	
11.	КД за Енергетика („Службен весник на РМ” 151/10)	Со колективен договор на ниво на работодавач	
12.	КД за друштва од друго монетарно посредување и дејноста на посредување во работењето во хартии од вредност и стокови договори („Службен весник на РМ” 97/11, 189/13)	Со колективен договор на ниво на работодавач	
14.	КД за независни регулаторни тела („Службен весник на РМ” 74/15)	до 5 години од 5 до 10 од 10 до 15 од 15 до 20 од 20 до 25 над 25	1 ден 2 дена 3 дена 4 дена 5 дена 6 дена

НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТА

дипл.економист Јулија Минковска

ИЗВРШУВАЊЕ НА ДОПОЛНИТЕЛНА РАБОТА КАЈ ВТОР РАБОТОДАВАЧ

Можноста за дополнително работење кај втор работодавач е регулирана согласно Законот за работни односи ("Службен весник на РМ" 62/05...267/20, 151/21; 111/23), Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување ("Службен весник на РМ" 142/08...247/18, 251/22), Општ колективен договор за приватен сектор („Службен весник на РМ" 150/12, 189/13; 119/15; 150/16) и други подзконски акти.

ВОВЕД

Согласно член 116 од Законот за Работни односи (*во продолжение ЗРО*), полното работно време не смее да биде подолго од **40 часа** неделно, *односно (5) пет работни дена*.

Со закон, односно со колективен договор, може да се одреди како полно работно време, работното време кое е пократко од 40 часа неделно, меѓутоа *не помалку од 36 часа неделно*.

Со закон или други прописи во согласност со закон, или со колективен договор, може да се определи за работните места, кај кои постојат поголеми опасности од повреди или здравствени оштетувања, полното работно време да трае помалку од 36 часа неделно.

Ако полното работно време не е определено со закон или колективен договор, се смета како полно работно време, работното време од **40 часа неделно**.

Деловни Информации бр. 6/2024

**1. ДОГОВОР ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ЗА ДОПОЛНИТЕЛНА
РАБОТА КАЈ ВТОР РАБОТОДАВАЧ**

Согласно член 121 од ЗРО, работникот, кој работи полно работно време, **може по исклучок да склучи договор за вработување со неполно работно време со друг работодавач, меѓутоа најмногу за (10) десет часа неделно.**

НАПОМЕНА: За засновање на ваков работен однос, важна е согласноста на работодавачот, каде работникот е вработен со полно работно време.

Обврзен составен дел на Договорот за вработување, за вработување за дополнително работење **од 10 часа** неделно, е Договорот за начинот на остварување на правата и обврските на работникот кај работодавачот, каде што е вработен со полно работно време.

На работникот, кој склучува договор за вработување за дополнителна работа со неполно работно време, престанува да му важи договорот за вработување во согласност со законот, по изминувањето на договореното време, или ако е повлечена согласноста на работодавачот, каде што работникот е во работен однос со полно работно време.

Доколку работодавачот, кај кој работникот работи со полно работно време, ја повлекол дадената согласност, престанува да врши и договорот за вработување, за дополнително работење, од 10 часа неделно.

НАПОМЕНА: Договорот за дополнително работење престанува да важи и со истекот на времето за кое е склучен.

Вториот работодавач кај кој работникот работи втора дополнителна работа, е должен до Агенцијата за вработување без објавување на Оглас да достави:

- **Пријава/Одјава** (електронски образец *M1/-M2 испечатен од системот на Агенцијата за вработување на Република Македонија*) за работникот во задолжително социјално осигурување (*пензиско и инвалидско, здравствено и осигурување во случај на невработеност*), во согласност со посебните прописи, во Агенцијата за вработување на РС Македонија, по електронски пат или непосредно - во Агенцијата;

Деловни Информации бр. 6/2024

- **Приложување на ППР образец**, овластување на овластено лице со список за лица кои ги пријавува/одјавува, во кое се наведени името, презимето и ЕМБГ, како и бројот на договорот за вработување и датумот на склучување на договорот за вработување, **пред работникот да стапи на работа;**
- **Согласност од првиот работодавач за дополнително работење кај вториот работодавач;**
- *првиот работодавач за дополнително работење кај вториот работодавач;*
- **Заверена фотокопија** од пријавата или извод од компјутерски запис од информацискиот систем на Агенцијата, му се врачува на работникот, **во рок од три дена**, од денот на стапувањето на работа.

НАПОМЕНА:Работникот не може да стапи на работа, пред да се склучи договор за вработување и пред работодавачот да го пријави, во задолжително социјално осигурување.

Ако **датумот на стапување на работа не е определен** во договорот за вработување, **како датум на стапување на работа, се смета наредниот ден** од датумот на потпишувањето на договорот за вработување, а работникот се пријавува во Агенцијата за вработување на Република Македонија на датумот на потпишувањето на договорот за вработување.

Правата, обврските и одговорностите врз основа на вршењето на работата од работниот однос и вклучување во задолжителното социјално осигурување, врз основа на работниот однос, **започнуваат да се остваруваат со денот на стапувањето на работа**, исто така, и во случај ако на тој ден работникот од оправдани причини нема да започне да работи.

Оправдани причини според законот, заради кои работникот не отпочнува со работа, на денот определен со договорот за вработување, се случаите кога работникот е отсутен од оправдани причини утврдени со закон, колективниот договор и договорот за вработување.

Ако работникот **неоправдано не стапи на работа првиот ден на денот определен за стапување на работа**, ќе се смета дека не засновал работен однос.

Деловни Информации бр. 6/2024

Доколку работодавачот по престанокот на работниот однос, во рок од осум дена од денот на престанокот на работниот однос, не го одјави работникот од задолжително социјално осигурување, одјава на работникот може да се изврши по барање на работникот, врз основа на претходно доставен записник од инспекторот на трудот, до Агенцијата за вработување на Република Македонија.

НАПОМЕНА: Договорот за вработување се склучува во писмена форма, се чува во работните простории во седиштето на работодавачот и примерок од склучениот договор за вработување, му се врачува на работникот на денот на потпишувањето на договорот за вработување.

1.1. Договор за вработување кај втор работодавач и согласност за дополнително работење

Во продолжение Ви презентираме терк на Договор за работа кај втор работодавач и Согласност за дополнително работење

ДОГОВОР за начинот на остварувањето на правата и обврските од работен однос при дополнително работење кај втор работодавач

Склучен на _____ година помеѓу:

1. _____
_____ (како работодавач каде што работникот склучил договор за работа со полно работно време) во натамошниот текст како прв работодавач и

2. _____
(како работодавач каде што работникот склучил договор за работа со неполно работно време за дополнителна работа) во натамошниот текст како втор работодавач.

Член 1

Со овој договор двете договорни страни се договорија за начинот на остварувањето на правата и обврските од работниот однос на работникот _____ од _____ со живеалиште на ул. _____ и ЕМБГ _____.

Деловни Информации бр. 6/2024

Член 2

Работникот ги има следните обврски кај двата работодавачи:

- работите да ги обавува совесно, благовремено и квалитетно, а средствата за работа да ги користи совесно, целесобразно и одговорно, при што да остварува позитивни резултати во работењето,
- да се придржува кон утврденото работно време и утврдените мерки за безбедност и здравје при работа,
- да ги почитува општите и посебните акти, наредби, напатствија и одлуки на Работодавачот, непосредниот раководител и органите на управување,
- правилно и совесно да се однесува према странките и останатите работници и со своето однесување да го чува угледот на Работодавачот и да ја чува деловната и професионална тајна.

Член 3

Работодавачите ги прифаќаат обврските што произлегуваат од Законот за работни односи, другите позитивни законски прописи, колективниот договор, *Статутот и другите општи и поединечни акти, а особено:*

- ✓ да му ги обезбедат потребните услови за успешно извршување на преземените работни задачи,
- ✓ да го почитуваат пропишаното работно време, одмори и отсуства од работен однос, пропишаните средства за заштита при работа и други услови и права во согласност со Законот и колективниот договор,
- ✓ Одмор _____
- ✓ Работно време кај прв работодавач _____ -
Работно време кај втор работодавач _____
- ✓ Кај првиот работодавач ќе користи неделен одмор во траење од _____ во деновите _____
- ✓ Паузи _____
- ✓ Годишниот одмор во траење од _____ дена кај првиот работодавач и _____ дена кај вториот работодавач,

Деловни Информации бр. 6/2024

- ✓ да го информираат работникот за ризичните работни места и посебни стручни квалификации или познавања или неопходен посебен медицински надзор, во согласност со закон, со наведување на посебните ризици кои според законските прописи можат да бидат последица од работата.

Член 4

Овој договор може да се раскине со спогодба на странките и пред истекот за времето на кое е склучен во согласност со законот, колективниот договор или престанува да важи по истекот на времето за кое е заклучен.

Член 5

На работникот кој склучува договор за дополнително работење престанува да му важи договорот по изминување на договореното време, или ако е повлечена согласноста на работодавачот, каде што работникот е вработен со полно работно време.

Член 6

Договорот е склучен во 4 (четири) исти примероци од кои по 2 (два) за секоја договорна страна.

Прв работодавач

Втор работодавач,

Врз основа на член 121 од Законот за работни односи
Управителот на _____, на ден
__/__/2024 година, ја даде следната:

СОГЛАСНОСТ ЗА ДОПОЛНИТЕЛНО РАБОТЕЊЕ КАЈ ДРУГ РАБОТОДАВАЧ

Лицето, _____ од Скопје, со живеалиште на ул. _____, и ЕМБГ: _____, има засновано работен однос со полно работно време со Друштво _____,

Деловни Информации бр. 6/2024

На барање на горенаведениот вработен ја даваме оваа согласност и **се СОГЛАСУВАМЕ** вработениот да заснова работен однос со неполно работно време со друг работодавач, **но не повеќе од 10 часа неделно.**

Оваа согласност ја даваме со цел да му послужи на вработениот, при постапката на засновање на работен однос, кај друг работодавач.

Скопје _____ 2024 година

Управител: _____

2. ПРЕСМЕТКА НА ПЛАТА ПРИ ДОПОЛНИТЕЛНА РАБОТА

Пресметката на плата, персонален данок и придонеси за работник кој остварува дополнителна работа кај втор работодавач, **се остварува преку МПИН апликацијата, при што се плаќаат сите придонеси за плата, како и данок на личен доход.**

Напоменуваме дека при пресметката на платата од дополнително работење и утврдувањето на данокот на личен доход, кај вториот работодавач, **не се користи месечно лично ослободување.**

2.1. Пресметка на даноци и придонеси за полно работно време (кај ПРВИОТ РАБОТОДАВАЧ)

ПРИМЕР: Работникот „НН“ во месец Мај/2024 година, работи со полно работно време, од 40 часа неделно кај работодавачот „ХЕПС“ и дополнително со 10 часа неделно кај работодавачот „ИРИС“ по претходна согласност на работ-одавачот „ХЕПС“. Бруто плата кај работодавач „ХЕПС“ изнесува – 40.000 денари, а кај работодавачот „ИРИС“ 20.000 де-нари месечно.

Деловни Информации бр. 6/2024

ПРЕСМЕТКА:

1. БРУТО ПЛАТА	40.000,00
2. Придонес за ПИО (1 x 18,8%)	7.520,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	3.000,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	480,00
5. Дополнителен придонес за здрав. осиг. (1 x 0,5%)	200,00
6. Вкупно придонеси (2+3+4+5)	11.200,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	28.800,00
8. Даночно намалување за 2024	9.540,00
9. Даночна основа (7 – 8)	19.260,00
10. Данок на доход (9 x 10%)	1.926,00
11. НЕТО ПЛАТА (1 – 6 – 10)	26.874,00

2.1.1. ПОПОЛНУВАЊЕ НА МПИН ПРИЈАВА

ПОЛЕ ОД МПИН ПРИЈАВА	ПОДАТОЦИ
<i>Поле 3.0. до поле 3.4.</i>	<i>Општи податоци на осигуреникот</i>
Поле 3.5 – Стаж во денови	31
Поле 3.6.- Ефективна работа - часови	168
Поле 3.7.- Износ на ефективна работа	26.874
Поле 3.14 – Плата вкупен износ	40.000
Поле 3.15 – Придонес за ПИО	7.520
Поле 3.40 – Придонес за здравствено осигур.	3.000
Поле 3.42 – Придонес за дополнително здравствено осигурување	200
Поле 3.44 – Придонес за вработување	480
Поле 3.46 – Данок на доход	1926
Поле 3.17 – Шифра за стаж на осигурување	0050
Поле 3.30 – Број на Пријава/Одјава од задолжително социјално осигурување	<i>Број на Договор на Обв5, - зникот</i>
Поле 3.13 – Нето плат	26.874
Поле 3.31 – Ефективна нето плата	26.874
Поле 3.32 – Број на трансакциска сметка	<i>Трансакциска сметка</i>

Деловни Информации бр. 6/2024

КНИЖЕЊЕ:

420 – Вкалкулирани плати	40.000,00	
240 – Обврски за плата		40.000,00
<i>(за пресметана плата);</i>		
240 – Обврски за плата	40.000,00	
2430 – Нето плата		26.874,00
2340 – Данок на доход		1.926,00
2343 – Придонес за ПИО		7.520,00
2344 – Придонес за здравствено. осигур.		3.000,00
23441 – Придонес за професионално заболување		200,00
2345 – Придонес за вработување		480,00
<i>(за пресметка на даноци ми придонеси);</i>		
2430 – Нето плата	26.799,00	
2340 – Данок на плата	1.926,00	
2343 – Придонес за ПИО	7.520,00	
23440 – Придонес за здравствено осиг.	3.000,00	
23441 – Придонес за професионално забол.	200,00	
2345 – Придонес за вработување	480,00	
1000 – Трансакциска сметка		40.000,00
<i>(за исплатена плата даноци и придонеси).</i>		

2.2. Пресметка на даноци и придонеси за дополнителна работа од 10 часа (кај ВТОР РАБОТОДАВАЧ)

Пресметката и исплатата на платата за дополнителна работа кај втор работодавач, се изготвува во рамките на концептот **БРУТО ПЛАТА** (Нето плата со сите законски пропишани даноци и придонеси преки МПИН апликација, со таа разлика што при пресметка на Данокот на личен доход кај вториот работодавач **не се користи Месечното даночно намалување**, бидејќи истото се користи во редовната плата со полно работно време **кај првиот работодавач**, со примена на законските стапки и законските основици за годината, за која се поднесува пресметката.

Сите права од работен однос му следува на работникот што работи кај вториот работодавач, во поглед на плата надоместоци од плата и трошоци поврзани со работата, кај вториот работодавач.

Деловни Информации бр. 6/2024

НАПОМЕНА: Доколку работникот користи надоместок на плата за време на привремена спреченост за работа поради **БОЛЕДУВАЊЕ** кај **ПРВИОТ** работодавач, исто така треба да користи боледување и кај **вторниот** работодавач.

ПРИМЕР 2: Пресметка на плата за **40** дополнителни часа, кај вториот работодавач „**ИРИС**”

ПРЕСМЕТКА:

1. БРУТО ПЛАТА	20.000,00
2. Придонес за ПИО (1 x 18,8%)	3.760,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	1.500,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	240,00
5. Дополнителен придонес за здрав. осиг. (1 x 0,5%)	100,00
6. Вкупно придонеси (2+3+4+5)	5.600,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	14.400,00
8. Даночно намалување за 2024	0,00
9. Даночна основа (7 – 8)	14.400,00
10. Данок на доход (9 x 10%)	1.460,00
11. НЕТО ПЛАТА (1 – 6 – 10)	12.940,00

НАПОМЕНА: Не се користи даночното намалување при дополнителна работа кај втор работодавач, бидејќи осигуреникот го користи кај првиот работодавач.

Работникот за месец **Мај/2024 година**, ќе добие вкупно **НЕТО ПЛАТА** од двата работодавача во износ од:

39.739,00 денари (26.799 + 12.940,00 денари).

2.2.1. Пополнување на МПИН пријава кај ВТОРИОТ работодавач

При пресметка на плата за дополнително работење кај вториот работодавач се пополнуваат податоци само за работникот со кого имаат склучено договор за работа со дополнително работење на следниот начин:

Деловни Информации бр. 6/2024

Вид на обврска - 123 – Плата од дополнително вработување;
Вид на обврзник – 110 – Правно лице (за свои вработени);
Часова за ефективна работа 40 часа месечно (2 часа дневно)
Прекувремени часови (0);
Неплатени м часови (0);
Шифра за вид на стаж 0057 (скратено работно време)

Останатите полиња се пополнуваат редовно

ПОЛЕ ОД МПИН ПРИЈАВА	ПОДАТОЦИ
Поле 1.1. – Месец за кој се пресметува плата	05
Поле 1.2. – Година за која се пресметува	2024
Поле 1.3.- Вид на Обврзник за пресметка и уплата на придонеси	123
Поле - Месечна просечна плата за 2024 г	49.397
Поле 3.0. до поле 3.4. се пополнуваат податоци за осигуреникот и тоа: <i>ЕМБГ, Презиме, Име и Број на деловна единица, Ознака на подрачната единица за издавање на потврди за платен придонес за здравствено осигурување, Ознака на општината на обврзникот за плаќање на придонеси</i>	
Поле 3.5 – Стаж во денови	31
Поле 3.6.- Ефективна работа часови	40
Поле 3.7.- Износ на ефективна работа	12.940
Поле 3.14 – Плата вкупен износ	20.000
Поле 3.15 – Придонес за ПИО	3.760
Поле 3.40 – Придонес за здравствено осигур.	1.500
Поле 3.42 – Придонес за дополнително здравствено осигурување	100
Поле 3.44 – Придонес за вработување	240
Поле 3.46 – Данок на доход	1.460
Поле 3.17 – Шифра за стаж на осигурување	0057
Поле 3.30 – Број на Пријава/Одјава од задолжително социјално осигурување	Број на Договор на Обврзникот
Поле 3.13 – Нето плата	12.940
Поле 3.31 – Ефективна нето плата	12.940
Поле 3.32 – Број на трансакциска сметка	Трансакциска сметка

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 6/2024

КНИЖЕЊЕ:

420 – Вкалкулирани плати	20.000,00	
240 – Обврски за плата <i>(за пресметана плата);</i>		20.000,00
240 – Обврски за плата	20.000,00	
2430 – Нето плата		12.940,00
2340 – Данок на доход		1.460,00
2343 – Придонес за ПИО		3.760,00
2344 – Придонес за здравствено осигур.		1.500,00
23441 – Придонес за професионално заболување		100,00
2345 – Придонес за вработување		240,00
<i>(за пресметка на даноци ми придонеси);</i>		
2430 – Нето плата	12.940,00	
2340 – Данок на плата	1.460,00	
2343 – Придонес за ПИО	3.760,00	
23440 – Придонес за здравствено осиг.	1.500,00	
23441 – придонес за професионално забол.	100,00	
2345 – Придонес за вработување	240,00	
1000 – Трансакциска сметка		20.000,00
<i>(за исплатена плата даноци и придонеси).</i>		

2.3. Поднесување на испрвка на МПИН пријава за дополнителна работа

Доколку се случи во месецот да имате поднесено и исплатено МПИН пресметката за дополнителна работа со вид на обврзник (110, 111, 112) и вид на обврска 123, во тој случај треба да се изврши корекција на МПИН пресметката, со поднесување на пресметка со користење на шифра за вид на обврзник (110, 111, 112) и шифра за вид на обврска 223, кој начин корекција на МПИН Образецот Ви го презентираме во продолжение:

МПИН пресметката со шифра за вид на обврзник (110, 111, 112) и шифра за вид на обврска 223, се понесува на следниот начин:

- **Вид на обврска (поле 1.3)** шифра 223;
- **Вид на обврзник (поле 1.4)** шифра (110, 111, 112 во зависност од видот на обврзник, правно лице или самовработено лице);
- **Часови за ефективна работа (поле 3.6)** максимално 46 (2 часа дневно x 23 мах работни денови);

Деловни Информации бр. 6/2024

- **Прекувремени часови** (*поле 3.6б*) нула (0);
- **Неплатени часови** (*поле 3.6ц*) нула (0);
- **Бруто плата** (*поле 3.14*) – се внесува вкупниот износ на бруто платата за дополнителна работа за тековниот месец;
- **Придонеси од задолжително социјално осигурување** (*поле 3.15, 3.16, 3.40, 3.41, 3.42, 3.43, 3.44, 3.45*) се пресметуваат придонесите на основица од поле 3.14;
- **Данок од плата** (*поле 3.46*) – се пресметува данок на личен доход, без да се врши намалување на основицата за износот на даночно ослободување;
- **Вид на стаж** (*поле 3.17*) шифра 0057 (означува дополнителна работа за вработени по член 121 од ЗРО);
- **Ефективна нето плата** (*поле 3.31*) – доколку испра-вката се однесува на зголемување на износот на бруто платата, во тој случај во ова поле се внесува само износот за доплата на нето платата, а доколку се врши намалување на бруто платата, во тој случај ова поле се пополнува со износ нула.

Останатите полиња се пополнуваат редовно.

Доколку со пресметката со вид на обврзник (110, 111, 112) и шифра за вид на обврска 223 ја поднесувате за исправка на висината на бруто-платата, во тој случај (*во полето 3.14*) се внесува вкупниот износ на платата за дополнителна работа (*не само разликата*) и на таа основица се пресметуваат придонесите од задолжително социјално осигурување и персонален данок.

Системот за интегрирана наплата во декларацијата за прием, ќе ги прикаже претходно платените износи за придонеси и персонален данок од пресметката со вид на обврзник (*110, 111, 112*) и вид на обврска 123.

Доколку пресметените вредности за придонеси и персоналниот данок во исправката се во поголем износ од претходно платените, во тој случај автоматски ќе биде пресметана разликата за доплата.

Во спротивен случај, доколку со исправката вршите намалување на претходно платените вредности за придонеси и персонален данок, во тој случај износот на придонеси и персонален данок ќе биде порамнет на нула, а воедно ќе биде пресметан

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 6/2024

поврат на средства од идни уплати кој ќе го намали износот за плаќање во нареден/и месеци во пресметката *со вид на обврзник (110, 111, 112) и вид на обврска 123.*

2.4. Водење на евиденција на вработени работници

Согласно член 7 од Законот за евиденција од областа на трудот (“Службен весник на РСМ” 16/04...31/13, 147/15), работодавачот води евиденција за вработените работници, во која се водат податоци за секој работник, кој е во работен однос.

Според тоа, оваа евиденција ќе ја води вториот работодавач, а се однесува и за работниците кои работат дополнително 10 часа неделно.

Во евиденцијата за вработените работници се водат податоци за секој работник, кој е во работен однос.

Евиденцијата за вработените работници, ги содржи следниве податоци:

- 1) Име, презиме и татково име на работникот;
- 2) Единствен матичен број на граѓанинот (ЕМБГ);
- 3) Ден, месец и година на раѓање;
- 4) Место на раѓање (општина, населено место држава);
- 5) Пол (машки-женски);
- 6) Живеалиште и адреса (општина, населено место, улица и број и држава);
- 7) Припадност на заедниците;
- 8) Место на работа (општина, населено место, улица и број, држава);
- 9) Степен и вид на завршено образование (без образование, основно училиште, средно училиште, више, факултет, магистри и доктори на науки);
- 10) Степен на стручна подготовка, (НКВ, ПКВ, КВ, ВКВ, ССО за занимање):
 - **завршени програми за стручно оспособување (обука, доквалификација и преквалификација) и посебни знаења и способности (компјутерски способности, знаење на странски јазици и други вештини);**
 - 11) шифра и опис на занимање;
 - 12) работно време на работникот (полно работно време или скратено);

Деловни Информации бр. 6/2024

13) стаж на осигурување до стапување на работа кај работодавачот;

14) траење на работниот однос:

- **на неопределено време и на определено време;**

15) дали е трудов инвалид;

16) датум на засновање на работниот однос;

17) датум на престанок на работниот однос;

18) основа за престанок на работниот однос;

19) шифра и назив на претежната дејност на работодавачот;

20) назив на работодавачот;

21) седиште на работодавачот и

22) број на деловниот субјект.

Во случаите кога работникот работи во деловна единица во состав на деловниот субјект работодавач се водат и податоци за:

- **Назив на деловната единица;**
- **Реден број на деловните единици;**
- **Седиште на деловната единица (општина, населено место, улица и број) и**
- **Шифра и назив на претежната дејност.**

Евиденцијата за вработените работници за определен работник, почнува да се води со денот на засновањето на работниот однос, а престанува да се води со денот на престанокот на работниот однос. Податоците за работникот за кого ќе престане да се води евиденцијата за вработените работници, се чуваат како документ од трајна вредност.

Во евиденцијата за вработените работници од членот 2 став 6 на законот се внесуваат и податоците што ќе ги пропише министерот за одбрана, односно министерот за внатрешни работи.

Работникот е должен сите промени на податоците што во евиденцијата за вработените работници се внесени врз основа на негова изјава или на лични исправи да ги пријави на работодавачот во рок од 15 дена од денот на настапувањето на промената, ако работодавачот не е известен на друг начин.

Деловни Информации бр. 6/2024

1.4.1. Начин на водење на евиденција на вработени работници

Согласно член 50 од Законот за евиденција од областа на трудот, водење на евиденциите во областа на трудот, воспоставени со законот, се врши со запишување на податоците на картотеки, книги, обрасци, средства за автоматска обработка на податоците и во други средства за водење на евиденција.

Запишување на податоците во средствата за водење на евиденциите воспоставени со законот, се врши врз основа на јавни исправи, други исправи (**пријави, одјави, извештаи и друго**) и внатрешната документација на работодавачот.

Ако податоците не можат да се запишат во евиденцијата, тие се запишуваат врз основа на изјава на лицето, чишто податоци се запишуваат во евиденцијата.

ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ

дипл.економист: *Марика Лекоска*

П Л А Т И ЗА МЕСЕЦ ЈУНИ 2024 ГОДИНА

Просечна исплатена месечна БРУТО плата по вработен за 2024 година (за даноци и придонеси)	57.609,00
НАЈНИСКА основица за ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ 50% од просечна месечна бруто плата, исплатена во РМ за 2024 година, за образец (МПИН)	28.805,00
НАЈВИСОКА основица за пресметка на придонеси за 2024 година (16 просечни бруто плати $-(16 \times 57.609)$)	921.744,00
<u>Даночно МЕСЕЧНО намалување за 2024 година</u>	<u>9.540,00</u>
<u>Дневница за службени патувања од 20.06.2024</u>	<u>3.222,00</u>
Просечна исплатена месечна НЕТО плата по вработен за 2023 година	36.614,00
Просечна исплатена месечна БРУТО плата по вработен за 2023 година	54.916,00

I. БРУТО И НЕТО ПЛАТИ

1. ПРОСЕЧНО ИСПЛАТЕНА МЕСЕЧНА БРУТО ПЛАТА ПО ВРАБОТЕН ЗА 2024 ГОДИНА

Просечно исплатена месечна **БРУТО** плата по работник во РС Македонија, за 2024 година, изнесува:

57.609,00 денари.

Просечната плата се користи за утврдување на најниската и највисоката основица за пресметка на придонесите од задолжително социјално осигурување и тоа за пресметките за плата, кои се однесуваат за период **ЈАНУАРИ - ДЕКЕМВРИ 2024 година.**

Деловни Информации бр. 6/2024

**2. НАЈНИСКА ОСНОВИЦА ЗА ПРЕСМЕТКА
НА ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ**

2.1. Најниска основица за вработени лица

Согласно член 15 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување ("Службен весник на РМ" 142/08...171/17; 35/18; 247/18, 251/22), **Основица** за пресметување и плаќање на придонесите од плата, односно основица за осигурување за тековната година, *не може да биде ѝониска од 50% од просечна плата по работник во РС Македонија, објавена во Јануари во ѝековнаѝа година*, според податоците на ДЗС, која за 2024 година, изнесува:

28.805,00 денари (57.609,00 x 50%).

2.2. Најниска основица за самовработени лица

САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА – вршиѝел на самосѝојна економска дејносѝ (ѝаксисѝи, занаетѝии)

28.805,00 денари;

САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА – вршител на професионална и друга интелектуална дејност (адвокаѝи, ноѝари, извршиѝели)

57.609,00 денари;

САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА – вршиѝел на ѝрофесионална и друга инѝелекѝуална дејносѝ (адвокаѝи, ноѝари, извршиѝели) до исѝекоѝ на ѝрваѝа година на оѝѝочнување на дејносѝ:

28.609,00 денари.

**3. НАЈВИСОКА ОСНОВИЦА ЗА ПРЕСМЕТКА
НА ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ**

3.1. Највисока основица за вработени лица

Согласно член 16 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, **НАЈВИСОКА месечна основица** за пресметување и уплата на придонесите за примањата од работен однос е износот **од (16) шеснаесет просечни плати**, кој износ за 2024 година, изнесува:

921.744,00 денари (16 x 57.609,00 денари).

Деловни Информации бр. 6/2024

3.2. Највисока основица за самовработени лица

НАЈВИСОКА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА за пресметување и уплата на придонесите за самовработено лице е износот од (12) дванаесет просечни плати.

691.308,00 денари (12 x 57.609,00 денари).

3.3. Највисока основица за вработени лица за извршен член на одбор на директори, Член на управен одбор, односно управител во трговско друштво

НАЈВИСОКА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА за пресметување и уплата на придонесите за примањата на Извршен член на одбор на директори во трговско друштво, член на управен одбор во трговско друштво, односно управител во трговско друштво, е износот од (16) шеснаесет просечни плати, кој за 2024 година, изнесува.

921.744,00 денари (16 x 57.609,00 денари).

3.4. Највисока основица за лице корисник на паричен надоместок, за време на привремена невработеност

Највисока месечна основица за пресметување и уплата на придонеси за тековната година за лице корисник на паричен надоместок за време на привремена невработеност, **изнесува 80% од просечната плата** по работник во Република Македонија објавена во јануари во тековната година, според податоците на Државниот завод за статистика.

46.087,00 денари (57.609,00 денари x 80%).

НАПОМЕНА: На износот, повисок од највисоката месечна основица, не се пресметуваат и уплатуваат придонеси, додека на разликата над највисоката основица се пресметува Данок на личен доход.

Деловни Информации бр. 6/2024

**4. ПРЕГЛЕД НА НАЈНИЗОК И НАЈВИСОК
ИЗНОС НА ПРИДОНЕСИ**

ПРИДОНЕСИ	Сџај- ка	Најнизо к износ	Највисо к износ
Придонес за пензиско и инвалидско осигурување за месец ЈУНИ 2024 година , по вработен	18,8%	5.415,00	173.288,00
Придонес за здравствено осигурување за месец ЈУНИ/2024 година по вработен	7,5%	2.160,00	69.131,00
Придонес за вработување за месец ЈУНИ/2024 година по вработен	1,2%	346,00	11.061,00
Придонес за професионално заболување за месец ЈУНИ/2024 година , по вработен.	0,5%	144,00	4.609,00
ВКУПНО ПРИДОНЕСИ:	28%	8.065,00	258.089,00

**4.1 Придонес за сџажна осигурување
што се смета со зголемено траење**

Придонес за стажот на осигурување што се смета со зголемено траење	Стапка 2020- 2024
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 18 месеци	9,4%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 17 месеци	7,83%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 16 месеци	6,27%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 15 месеци	4,7%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 14 месеци	3,13%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 13 месеци	1,57%

Деловни Информации бр. 6/2024

5. МИНИМАЛНА ПЛАТА

Согласно Законот за минималната плата во РМ (“Службен весник на РМ” 11/12; 30/14; 100/14 пт; 180/14; 81/15; 129/15; 132/17; 140/18; 124/19; 239/19; 41/22), висината на минималната плата во Република Македонија:

Р.бр	Период на важност	Нето	Бруто	Сл. Весник на РСМ
1.	01.01.2020 – 31.03.2020	14.500,00	21.107,00	239/2019 Закон
2.	01.04.2020 – 30.06.2020	14.500,00	21.107,00	88/2020 Уредба
2.	01.07.2020 – 31.03.2021	14.934,00	21.776,00	75/2020 Објава
3.	01.04.2021 – 31.03.2022	15.194,00	22.146,00	80/2021 Објава
4.	01.03.2022 – 28.02.2023	18.000,00	26.422,00	41/2022 Закон
5.	01.03.2023 – 29.02.2024	20.225,00	29.739,00	558/2023 Објава
6.	01.03.2024 - 28.02.2025	22.567,00	33.352,00	68/2024 Објава бр.08-2930/1

6. ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ДАНОК НА ЛИЧЕН ДОХОД

6.1. Сџајки за пресметување на данок на личен доход (од 01.01.2023 до 31.12.2024 година)

Согласно член 11 од Законот за данок на личен доход (“Службен весник на РМ” 241/2018; 275/19; 290/20, 85/21, 274/22) данокот на личен доход за доход од работа, се пресметува со примена на две даночни стапки, согласно даночната основа и тоа:

- Пройишана сџајка во износ од 10% или*
- Пресметана сџајка од 11,1111%.*

6.2. Даночно намалување

Согласно член 10 став 1 точка 2 од Законот за Данок на личен доход, *Даночното намалување за 2024* година, на месечно и годишно ниво, изнесува:

Деловни Информации бр. 6/2024

Период	2024 година
Месечно	9.540,00
Годишно	114.480,00 (9.540 x 12)

7. СТАПКА НА ТРОШОЦИ НА ЖИВОТ – ИНФЛАЦИЈА-И ПРАВО НА ПОРАСТ НА ПЛАТИТЕ

Врз основа на член 10 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на РМ” 70/94... 202/19) *Министерството за труд и социјална политика, објавува:*

1. Стапката на трошоците за живот за месец **МАЈ/2024** година во однос на месец **АПРИЛ/2024**, според податоците на **ДЗС бр.4.1.24.51 од 07.06.2024** година, изнесува: **(0,9%)**
2. Исплатата на платите за месец **МАЈ/2024** во однос на месец **АПРИЛ/2024** година, изнесува: **(0,45%)**.

8. РАБОТНИ ЧАСОВИ КОИ СЕ КОРИСТАТ ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА РАБОТНИОТ СТАЖ

Работните часови за месец **ЈУНИ/2024** година, изнесуваат:

160 часа.

9. ПРОСЕЧНА БРУТО ПЛАТА ЗА 2024 година

9.1. Просечна исплатена месечна БРУТО плата по вработен за месец **IV/2024), а се однесува за месец **ЈУНИ/2024** година, изнесува:**

61.703,00 денари,

Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.24.57 од 20.06.2024).

9.2. Просечна исплатена месечна БРУТО ПЛАТА по вработен во претходните три месеци (II-III-IV/2024** година), а се однесува месец **ЈУНИ/2024** година изнесува:**

60.484,00 денари,

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.24.57 од 20.06.2024).

Деловни Информации бр. 6/2024

10. ПРОСЕЧНА НЕТО ПЛАТА ЗА 2024 година

10.1. Просечна исплатена месечна НЕТО плата по вработен за месец (IV/2024), а се однесува за месец ЈУНИ/2024 година, изнесува:

41.085,00 денари,

Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.24.56 од 20.06.2024).

10.2. Просечна исплатена месечна НЕТО ПЛАТА по вработен во претходните три месеци (II-III-IV/2024 година), а се однесува месец ЈУНИ/2024 година изнесува:

40.281,00 денари,

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.24.56 од 20.06.2024).

II. НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТА

11. Надоместоци од плата за ПРАВНИ ЛИЦА ОСНОВАНИ СО ЈАВЕН КАПИТАЛ правни лица со повеќе од 49% јавен капитал

Просечна исплатена месечна нето плата по вработен за месец (IV/2024), а се однесува за месец ЈУНИ/2024 година, изнесува:

41.085,00 денари,

Согласно член 9 од Законот за исплата на платите во РМ, работодавецот може да врши исплата на следните надоместоци, согласно **ОСНОВИЦАТА од 41.085,00 денари:**

Деловни Информации бр. 6/2024
За ЈАВНИ правни лица

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР
24.651,00 денари (60% од основицата) (41.085,00 x 60%) Се пресметува и плаќа Данок на личен доход 11,1111%
ОТПРЕМНИНАТА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ НА РАБОТНИК ВО ПЕНЗИЈА
82.170,00 денари (двократен износ од основицата) (2 x 41.085,00) Ослободен од Данок на личен доход до 82.170,00 денари
ОДВОЕН ЖИВОТ ОД СЕМЕЈСТВОТО
24.651,00 денари (60% од основицата) (41.085 x 60%) Ослободен од Данок на личен доход до 24.651,00 денари.

12. Надоместоци од плаќа за ПРИВАТЕН СЕКТОР

Просечна исплатена месечна **НЕТО ПЛАТА** по вработен во претходните три месеци (II-III-IV/2024 година), а се однесува за месец **ЈУНИ/2024 година, изнесува:**

40.281,00 денари

Износот **40.281,00 денари**, претставува **ОСНОВИЦА** за пресметување на следните надоместоци за **ПРИВАТНИ правни лица:**

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР
НАЈНИЗОК износ за исплата на Регрес за годишен одмор за месец ЈУНИ/2024 година , се исплатува во висина од најмалку 40% од основицата , под услов работникот да работел најмалку 6 месеци во календарската година, кај ист работодавач и изнесува:
16.112,00 денари во НЕТО износ (40.281,00 x 40%)
<u>Согласно колективен договор на ниво на дејност или КД на ниво на работодавач може да се утврди регрес во поголем износ од износот согласно ОКДПСОС.</u>

Деловни Информации бр. 6/2024

<p>ДАНОЧНО ПРИЗНАТ РАСХОД ВО ДАНОЧЕН БИЛАНС 49.362,00 денари (61.703,00 x 80%)</p> <p>(80% од просечна месечна БРУТО плата по работник во РМ, објавена до денот на исплатата) Се пресметува и плаќа Данок на личен доход по стапка од 11,111%</p>
<p>ОТПРЕМНИНА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ НА РАБОТНИК ВО ПЕНЗИЈА</p> <p>80.562,00 денари (двокраен износ од основницата (2 x 40.281) Ослободен од Данок на личен доход до 80.562,00 денари.</p>
<p>ЈУБИЛЕЈНА НАГРАДА 40.281,00 денари (во висина на основницата), за најмалку 10 години поминаа кај исти работодавец Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход 11,111%</p>
<p>ОДВОЕН ЖИВОТ ОД СЕМЕЈСТВОТО</p> <p>24.169,00 денари 60% од основницата – (60% од 40.281,00) Ослободен од Данок на личен доход до 24.169,00 денари.</p>
<p>ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО ЗЕМЈАТА</p> <p>3.222,00 денари 8% од основницата (8% од 40.281,00) Ослободен од Данок на личен доход до 3.222,00 денари.</p>
<p>ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО СТРАНСТВО</p> <ul style="list-style-type: none">➤ 50% од утврдена дневница, ако се поднесе сметка за сместување, како и во случаи, кога сместувањето не паѓа на товар на органот на Управата;➤ 20% од утврдена дневница, ако издатоците за сместувањето и исхраната, не паѓаат на товар на органот на управата; и➤ 5% од утврдена дневница, ако издатоците за стручно оспособување и усовршување не паѓаат на товар на органот на државната управа, а престојот е над 30 дена. Под стручно усовршување се подразбира посета на семинари, курсеви, симпозиуми и други видови средби, организирани во странство на мултилатерална и билатерална основа.

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 6/2024

ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА РАБОТНИК
120.843,00 денари во висина од ТРИ основици (3 x 40.281,00) Ослободен од Данок на личен доход до 120.843,00 денари.
ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА ЧЛЕН НА СЕМЕЈСТВО
80.562,00 денари во висина од ДВЕ основици (2 x 40.281,00 денари) Ослободен од Данок на личен доход до 80.562,00 денари.
ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА ЕЛЕМЕНТАРНИ НЕПОГОДИ
40.281,00 денари (во висина на основицајќа) Ослободен од Данок на личен доход до 40.281,00 денари.
КОРИСТЕЊЕ НА СОПСТВЕНО ВОЗИЛО ЗА СЛУЖБЕНИ ЦЕЛИ
(во висина до 30% од цената на литар гориво за соодветно возило по поминат километар). Ослободено од Данок на личен доход во висина, најмногу до 3.500,00 денари по возило, месечно.
НАДОМЕСТ ПРИ СЕЛИДБА НА ВРАБОТЕН ЗА ПОТРЕБИТЕ ЗА РАБОТОДАВАЧОТ
(во висина на стварни трошоци) Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,1111%
ТРОШОК ЗА ОРГАНИЗИРАНА ИСХРАНА ЗА ЈУНИ/2024
7.323,00 денари (во висина од 20% од просечна нето плата, исплатена во претходната 2023 година (36.614,00 x 20%) Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход НАД 7.323,00 денари.
НЕПРЕКИНАТО БОЛЕДУВАЊЕ ПОДОЛГО ОД 6 МЕСЕЦИ
(поради повреда на работа и професионално заболување) 40.281,00 денари; Во висина од една просечна месечна нето плата исплатена по работник во РСМ за последните три месеци. Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,1111%

Деловни Информации бр. 6/2024

13. НАЈВИСОК ИЗНОС НА НАДОМЕСТ ЗА БОЛЕДУВАЊЕ
што го исплатува Фондош за здравствено осигурување

Согласно член 17 од Законот за здравствено осигурување („Службен весник на РМ“ 25/00...77/21; 60/23, 154/23), највисокиот износ на надоместокот за боледување што се исплаќа на товар на ФЗО во 2024 година, изнесува **ЧЕТИРИ просечни месечни нето плати** исплатени во РМ во претходната 2023 година изнесува:

146.456,00 денари. (4 x 36.614,00 денари).

14. НАЈВИСОК ИЗНОС НА ПЕНЗИЈА за 2024 ГОДИНА

Највисокиот износ на пензија, според статистичките податоци на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување за 2024 година, изнесува:

69.803,00 денари.

15. РЕФУНДИРАЊЕ НА СРЕДСТВАТА

за ујлашени придонеси за ИНВАЛИДНИ ЛИЦА

Согласно Упатството за начинот на пресметка и исплата на плати и поврат на придонеси од задолжително социјално осигурување за вработени во заштитни друштва, инвалидни лица кога самостојно вршат дејност како трговци-поединци и други работодавачи кои имаат вработено инвалидно лице, МТСП врши рефундирање на уплатените средства до висина не поголема од 2 (две) **просечни нето ујлаши исплашени во РМ во претходниот месец**, кој за **месец ЈУНИ/2024 година** изнесува (2 x 40.496 денари)

80.992,00 денари.

16. МЕСЕЧЕН НАДОМЕСТОК

на членови на Орѓани на управување

Согласно член 9 став 1 точка 4 од Законот за данок на добивка („Службен весник на РМ“ 25/00...199/23), **МЕСЕЧНИОТ** надоместок на членовите на органи на управување се исплатува во **висина од 50%** од **Просечнаш Бруто ујлаша, исплашена во претходнаш 2023 година во РСМ во висина од:**

27.458,00 денари (50% од 54.916,00 денари).

Деловни Информации бр. 6/2024

**17. Надоместѝци на ѝлајѝа за време на
БОЛЕДУВАЊЕ ПРИВАТЕН секѝор**

Согласно член 31 од Општиот колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ“ 150/12; 189/13; 115/14 пт; 119/15; 150/16), работникот има право на *надоместѝ на ѝлајѝа – боледување – која се исплатува од страна на работодавачот и тоа:*

Времетраење на боледување	Право на надомест
До 15 дена	70% од основицата
Над 15 дена, почнувајќи од првиот ден на боледувањето, за сите денови	90% од основицата
Над 30 дена, кога боледувањето го плаќа работодавачот	90% од основицата

ОСНОВИЦА, просечен месечен износ на исплатена плата на која е ѝлајѝен ѝридонес за здравсѝвено осигурување за ѝоследниѝе 12 месеци.

18. ИСПРАТНИНА ПРИ ТЕХНОЛОШКИ ВИШОК

Согласно член 97 од Законот за работни односи (“Службен весник на РМ” 62/05...27/16; 120/18; 110/19; 267/20; 151/21; 288/21; 111/23), во случај на откажување на договорот за вработување од деловни причини (*технолошки вишок*), работодавачот е должен на работникот да му исплати *исѝрајѝнина*, во следните случаи:

Години ѝоминајѝи во рабојѝен однос	Висина на ѝлајѝа
До 5 години	Една плата
Од 5 до 10 години	Две и пол плати
Од 10 до 15 години	Три и пол плати
Од 15 до 20 години	Четири и пол плати
Од 20 до 25 години	Шест плати
Над 25 години	Седум плати

Деловни Информации бр. 6/2024

<i>Испратнина за 2024</i>	<i>Просечна Нето плата по работник во претходниот месец</i>	<i>Најнизок износ на испратнина</i>
1	2	3 (2x50%)
<i>ЈАНУАРИ/2024</i>	<i>38.843,00</i>	<i>19.422,00</i>
<i>ФЕВРУАРИ/2024</i>	<i>38.359,00</i>	<i>19.180,00</i>
<i>МАРТ/2024</i>	<i>39.998,00</i>	<i>19.999,00</i>
<i>АПРИЛ/2024</i>	<i>39.542,00</i>	<i>19.771,00</i>
<i>МАЈ/2024</i>	<i>39.276,00</i>	<i>19.638,00</i>
<i>ЈУНИ/2024</i>	<i>40.496,00</i>	<i>20.248,00</i>

НАПОМЕНА 1: Просечната нето плата на работникот во последните шест месеци пред отказот и истата **да не биде помала од 50%** од просечната нето плата исплатена по работник во РМ, во последниот месец пред отказот.

НАПОМЕНА 2: *Работен однос, се смета* времето поминато во работен однос **кај исти работодавач и работниот однос кај претходниот работодавач**, на кој поради настаната-та статусна промена, правен следбеник е последниот работо-давач.

НАПОМЕНА 3: Испратнината се исплатува со денот на престанокот на работниот однос.

НАПОМЕНА 4: Не се пресметува и плаќа Данок на личен доход.

19. НАДОМЕСТОК ЗА ПРАКТИКАНТСКА РАБОТА

Согласно член 8 од Законот за Практиканство (Службен весник на РС Македонија, 98/19, 103/21), практикантот за време на практикантската работа кај работодавачот, **има право на МЕСЕЧЕН надоместок, кој се исплатува од страна на работодавачот.**

Висината на месечниот надоместок **се утврдува во НЕТО износ за полно работно време** во зависност од времетраењето на периодот на практикантската работа и тоа:

- * Од 42% до 74% од **МИНИМАЛНАТА НЕТО ПЛАТА, за практикантска работа ДО ТРИ месеци; и**
- * **Во висина на МИНИМАЛНАТА НЕТО ПЛАТА утврдена согласно со Закон, за практикантска работа НАД ТРИ месеци, сметано од четвртиот месец.**

Деловни Информации бр. 6/2024

Минимална НЕТО плата 22.567,00 денари.

Се пресметува и плаќа:

- Придонес врз основа на инвалидносќ и телесно оштетување, причинето со повреда на работна или професионална болест од 4% од основицата за пресметка на придонеси и даноци од плата.
- Дополнителен придонес за задолжително здравствено осигурување за случај на повреда на работна и професионално заболување од 0,5% од основицата за пресметка на придонеси и даноци од плата.
- Данок на личен доход во висина од 11,1111%.

20. НАДОМЕСТОК ЗА ПРАКТИЧНА ОБУКА НА УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ

Согласно член 12 став 1 точка 14 од Законот за данок на личен доход, данокот на доход, не се плаќа за:

Надоместокот за практична обука на ученици и студенти, во висина до 8.000 денари месечно:

Во случај на исплата на надоместокоќ за практична обука на ученици и практична настава на студенти, над 8.000 денари се пресметува и плаќа Данок на личен доход во висина од 11,1111%.

Согласно член 8 став 1 точка 1 од Законот за придонеси, учениците и студентите се обврзници за плаќање придонес врз основа на инвалидносќ и телесно оштетување, причинето со повреда на работа или професионална болест за време на практична обука од 4%, а обврската за пресметка и уплата на придонесот, паѓа на товар на установата од областа на образованието.

21. ДОДАТОЦИ НА ПЛАТА

Согласно член 24 од Општиот Колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ“ 150/12; 189/13; 119/15; 150/16), основната плата на работникот, се зголемува по час, најмалку за:

- Прекувремена работа..... 35%
- Работа ноќе..... 35%
- Работа во три смени 5%
- Работа во ден на неделен одмор.....50%

Деловни Информации бр. 6/2024

За работа во денови на празници и неработни денови утврдени со закон, работникот има право на надомест на платата, што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа **зголемена за 50%**. Додатоците меѓусебно **не се исклучуваат**.

Правото на зголемен надоместок по основ на работа во три смени, работникот го остварува само за ефективно поминато работно време, во смени.

Основната плата на работникот, се зголемува за 0,5% за секоја година работен стаж (МИНАТ ТРУД)

22. ДОДАТОЦИ НА ПЛАТА ЗА РАБОТА ВО НЕДЕЛА И ПРАЗНИЦИ

ДОДАТОЦИ НА ПЛАТА	ЗАКОН ЗА РАБОТНИ ОДНОСИ	ЗАКОН ЗА ТРГОВИЈА
Работа во НЕДЕЛА	50% - Додаток за недела	100% - Додаток за недела
	100% - Дневница	100% - Дневница
	150%	200%
	1,5 Дневници	2 - Дневници
Работа во НЕДЕЛА/ПРАЗНИК (чл.2 и чл.4 од ЗП)	50% - Додаток/недела	100% - Додаток за недела
	50% - Додаток/празник	100% - Додаток / празник
	100% - Дневница	100% - Дневница
	200%	300%
	2 Дневници	3 Дневници
Работа во ПОНЕДЕЛНИК продолжен ден на празник во НЕДЕЛА (чл. 2 од од ЗП)	50% - Додаток за празник	100% - Додаток за празник
	100% - Надоместок за празник	100% - Надоместок за празник
	100% - Дневница	100% - Дневница
	250%	300%
	2,5 Дневници	3 Дневници
Работа во ПРАЗНИК РАБОТЕН ДЕН (чл. 2 од ЗП)	50% - Додаток за празник	100% - Додаток за празник
	100% - Надоместок за празник	100% - Надоместок за празник
	100% - Дневница	100% - Дневница
	250%	300%
	2,5 Дневници	3 Дневници
Работа во ПРАЗНИК РАБОТЕН ДЕН (чл. 4 од ЗП)	50% - Додаток за празник	50% - Додаток за празник
	100% - Надоместок за празник	100% - Надоместок за празник
	100% - Дневница	100% - Дневница
	250%	250%
	2,5 Дневници	2,5 Дневници

Деловни Информации бр. 6/2024

23. НАДОМЕСТ ОД ПЛАТА ЗА ЈАВЕН СЕКТОР

Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2024 година ("Службен весник на РМ" 283/23), на буџетските корисници, им се исплатуваат следните надоместоци:

<p>НАДОМЕСТОК ЗА ОДВОЕН ЖИВОТ ОД СЕМЕЈСТВОТО 12.084,00 денари (30% од просечна Месечна Нето плата, исплатена во РМ во претходни три месеци) (30% x 40.281,00) (Ослободен од Данок на личен доход до 12.084 денари);</p>
<p>ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА РАБОТНИК 82.170,00 денари (двокраен износ на просечна месечна нето плата по работник во Република, објавена на дено по исплата) (2 x 41.085,00) (Ослободен од Данок на личен доход до 82.170,00 денари);</p>
<p>ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА ЧЛЕН НА СЕМЕЈСТВО 41.085,00 денари (во висина на просечна месечна нето плата по работник во Република, објавена на дено по исплата) (Ослободен од Данок на личен доход до 41.085,00 денари);</p>
<p>ЈУБИЛЕЈНА НАГРАДА НЕ Е ПРОПИШАНА (за најмалку 10 години работа кај исти работодавач) (Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2024 година).</p>
<p>ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО ЗЕМЈАТА НЕ СЕ ПРОПИШАНИ. (Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2024 година од 01.01.2024 година)</p>
<p>ОТПРЕМНИНА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ НА РАБОТНИК ВО ПЕНЗИЈА 82.170,00 денари (2 x 41.085,00) (двокраен износ од просечна Месечна Нето плата, по работник, исплатена во РМ до дено по исплата. Ослободен од Данок на личен доход до 82.170,00 денари.</p>

Деловни Информации бр. 6/2024

<p style="text-align: center;">РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР</p> <p>(Согласно член 21 од Општ Колективен договор за јавен сектор (“Службен весник на РСМ” 154/23), вработениот регресот за годишен одмор за 2024 година, се исплатува во висина од најмалку 30% од основицата која претставува просечна месечна нето плата по работник во РСМ исплатена во претходна година под услов вработениот да работел најмалку шест (6) месеци, во календарската година кај работодавачот и изнесува:</p> <p style="text-align: center;">10.984,00 (во нето износ) (36.614,00 x 30%)</p>
<p style="text-align: center;">НОВОГОДИШЕН НАДОМЕСТОК НЕ Е ПРОПИШАН.</p> <p>(Согласно Законот за извршување на БУЏЕТОТ на РМ за 2024 година),</p>
<p style="text-align: center;">НАДОМЕСТ ЗА БОЛЕДУВАЊЕ ПОДОЛГО ОД 6 МЕСЕЦИ</p> <p>Согласно член 14 од Законот за Извршување на Буџетот за 2024 година, во висина од една просечна месечна нето плата (во Органот каде што е вработен). (Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,111%).</p>
<p style="text-align: center;">НАДОМЕСТ НА ТРОШОЦИ ЗА СЕЛИДБА ЗА ПОТРЕБИТЕ НА РАБОТОДАВАЧОТ</p> <p>(во висина на стварни направени трошоци). (Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,111%).</p>
<p style="text-align: center;">НАДОМЕСТ НА ТРОШОЦИ ЗА ХРАНА И ПРЕВОЗ ЗА ЛИЦА ВОЛОНТЕРИ ЗА ЈУНИ/2024</p> <p style="text-align: center;">8.237,00 денари (54.916,00 x 15%)</p> <p>(во висина од 15% од просечна месечна бруто плата, исплатена во 2023 година): Ослободен од Данок на личен доход до 8.237,00 денари.</p>

Деловни Информации бр. 6/2024

**ВРЕДНОСТА НА БОДОТ ЗА ПЛАТИТЕ НА
ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ за 2024 година изнесува:
81,60 денари**

Согласно Одлуката за утврдување на вредноста на бодот за платите на државните службеници (“Службен весник на РМ” 16/2024).

**Просечна месечна БРУТО плата исплатена по вработен за Шифра
84-Јавна управа и одбрана за ЈАВЕН СЕКТОР - (за задолжително
социјално осигурување) за IV/2024 година, се однесува за месец
ЈУНИ/2024 година изнесува:**

32.923,00 денари (50% од 65.846,00)

**24. Надоместоци на иланда за време на
БОЛЕДУВАЊЕ за ЈАВЕН сектор**

Согласно член 19 од Општиот колективен договор за јавен сектор на РС Македонија („Службен весник на РСМ” 154/23), работникот има право на *надомест на иланда – боледување* – која се исплатува од страна на работодавачот и тоа:

Времетраење на боледување	Право на надомест
До 7 дена	70% од основицата
До 15 дена	80% од основицата
Од 15 до 21 ден	90% од основицата
за професионално заболување и повреда на работа, давање крв, бременост и раѓање	100% од основицата

ОСНОВИЦА: Просечна бруто иланда на работнички во последниите 12 месеци. Доколку работнички во тој период не примал иланда, основица за пресметка е висината на најниската основна бруто иланда, исплатена на ниво на сектор, оддел или група.

25. Додајтоци на иланда ЈАВЕН СЕКТОР

Согласно член 16 од Општиот Колективен договор за **ЈАВЕН СЕКТОР** на РМ („Службен весник на РМ” 154/23), основната плата на работникот се зголемува по час, најмалку за:

Деловни Информации бр. 6/2024

• Прекувремена работа.....	35%
• Работа ноќе.....	35%
• Работа во три смени	5%
• Работа во ден на неделен одмор.....	50%

За работа во денови на празници и неработни денови утврдени со закон, работникот има право на надомест на платата, што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа **зголемена за 50%**.

Додатоците меѓусебно не се исклучуваат.

Правото на зголемен надоместок по основ на работа во смени, работникот го остварува само за деновите кога работи во три смени организирани со периодично менување во рамките на вкупните 24 часа.

Согласно член 17 од ОКДЈС основната бруто плата на работникот се зголемува за 0,5% за секоја навршена година работен стаж, а најмногу до 20%.

26. ПРИМЕРИ ЗА ПРЕСМЕТКА НА ПЛАТА ЗА 2024 ГОДИНА

26.1. Пресметка на МИНИМАЛНА ПЛАТА ВО НЕТО износ
--

1. НЕТО ПЛАТА	22.567,00
2. Даночно намалување за 2024 година	9.540,00
3. Основица за данок на доход (1 - 2)	13.027,00
4. Данок на доход со 10% (3 x 11,1111%)	1.447,00
5. Бруто плата 1 (1 + 4)	24.014,00
6. БРУТО ПЛАТА II (24.014 x 1,3889)	33.352,00
7. Придонес за задолжително ПИО (6 x 18,8%)	6.270,00
8. Придонес за здравствено осигурување (6 x 7,5%)	2.501,00
9. Придонес за вработување (6 x 1,2%)	400,00
10. Придонес за дополнително (6 x 0,5%)	167,00
11. Вкупно придонеси (7 +8 + 9 +10)	9.338,00
12. Бруто плата намалена за придонеси (6 - 11)	24.014,00
13. Даночно намалување за 2024 година	9.540,00
14. Основица за данок на доход (12-13)	14.474,00
15. Данок на доход (14 x 10%)	1.447,00
16. НЕТО ПЛАТА (6-11-15)	22.567,00

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 6/2024

26.2. Пресметка на МИНИМАЛНА ПЛАТА ВО БРУТО износ

1. БРУТО ПЛАТА	33.352,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	6.270,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	2.501,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	400,00
5. Придонес за дополнително (1 x 0,5%)	167,00
6. Вкупно придонеси (2 +3 + 4 +5)	9.338,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 - 6)	24.014,00
8. Даночно намалување за 2024 година	9.540,00
9. Основица за данок на доход (7-18)	14.474,00
10. Данок на доход (14 x 10%)	1.447,00
11. НЕТО ПЛАТА (1-6-10)	22.567,00

**26.3. Пресметка на личен доход од работна која претставува
НАЈНИСКА основица за пресметка на ДАНОЦИ и
ПРИДОНЕСИ**

1. БРУТО ПЛАТА	28.805,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	5.415,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	2.160,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	346,00
5. Придонес за дополнително здравствено осигурување (1 x 0,5%)	144,00
6. Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	8.065,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	20.740,00
8. Даночно намалување за 2024 година	9.540,00
9. Основица за данок на доход (7 – 8)	11.200,00
10. Данок на доход (10 x 10%)	1.120,00
11. НЕТО ПЛАТА (1 – 6 – 10)	19.620,00

КНИЖЕЊЕ:

420 – Плата и надоместоци од плата	28.805,00	
240 – Обврска за плати и надоместоци		28.805,00
- (вкalkулирана бруто плата),		
240 – Обврска за плати и надоместоци	28.805,00	
2430 – Обврска за нето плата		19.620,00
2340 – Данок од плата		1.120,00
2347 – Придонеси од плата		8.065,00
- (за пресметана плата, даноци и придонеси),		

Деловни Информации бр. 6/2024

2430 – Обврски за нето плата	19.620,00	
2340 – Данок од плата	1.120,00	
2347 – Придонеси од плата	8.065,00	
1000 – Трансакциска сметка - (исплатена бруто плата).		28.805,00

**26.4. Пресметка на Плата која претставува НАЈВИСОКА
основица за пресметка на
ДАНОЦИ и ПРИДОНЕСИ**

1. БРУТО ПЛАТА (16 x 49.397,00)	921.744,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	173.288,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	69.131,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	11.061,00
5. Придонес за дополнително здравствено осигурување (1 x 0,5%)	4.609,00
6. Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	258.089,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	663.655,00
8. Даночно намалување за 2024 година	9.540,00
9. Основица за данок на доход (7 – 8)	654.115,00
10. Данок на доход (9 x 10%)	65.411,00
11. Нето плата (1 - 6 - 10)	598.244,00

**26.5. Пресметка на Личен доход од работна на основица
ПОВИСОКА од НАЈВИСОКА основица за пресметка
НА ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ**

1. Бруто плата	800.000,00
2. Вкупно придонеси за највисок износ	258.089,00
3. Намалување на платата за придонеси (1 – 2)	541.911,00
4. Даночно намалување за 2024 година	9.540,00
5. Основица за данок (3 – 4)	532.371,00
6. Данок на личен доход (5 x 10%)	53.237,00
7. Нето плата (3 - 6)	488.674,00

КОЕФИЦИЕНТ НА МДБ

Коефициент на МДБ за месец МАЈ 2024 изнесува (2,2%)

Врз основа на член 44 од Законот за Данок на добивка ("Службен весник на РСМ" 112/2014...151/21, 199/23), Државниот завод за статистика, го утврдува и објавува:

ПРОЦЕНТОТ НА ПОРАСТ НА ЦЕНИТЕ НА МАЛО ВО РСМ ЗА МЕСЕЦ МАЈ 2024 ГОДИНА

Р.бр.	ОПИС	ПОРАСТ
1.	Кумулативен порат на цените на мало во РСМ, за периодот МАЈ 2024 година , во однос на просечните цени на мало, во 2023 година, изнесува:	2,2%
2.	Коефициентот за пораст на даночната основица за плаќање на данок на добивка за месец МАЈ 2024 година, изнесува:	2,2%

Бидејќи коефициентот на **МДБ за месец МАЈ 2024 година**, е **ПОЗИТИВЕН**, месечната аконтација на данокот на добивка, ќе се пресмета како **1/12 од Годишниот данок утврден во Даночниот биланс за оданочување на добивката за 2023 година, од (АОП/56 - Пресметан данок по намалување), помножен со 2,2%.**

Деловни Информации бр. 6/2024

**ПРЕГЛЕД НА ВИСИНА НА СТАПКА
НА КАЗНЕНА И ДОГОВОРНА КАМАТА
ОД 01.02.2010 ДО 30.06.2024 година**

Период	Референтна каматна стапка	Казнена камата правно и правно	Казнена камата правно и физичко	Објава на НБРМ	Стапка на EURIBOR	Правно и правно	Правно и физичко
1	2	3=(2+10%)	4=(2+8%)	5	6	7=(6+10%)	8=(6+8%)
01.02-30.06. 2010	8,5%	18,5%	16,5%	8562 30.12.2009	0,453%	10,453%	8,453%
01.07-31.12. 2010	5%	15%	13%	4474 30.06.2010	0,485%	10,485%	8,485%
01.01-30.06. 2011	4%	14%	12%	2521 29.12.2010	0,782%	10,782%	8,782%
01.07-31.12. 2011	4%	14%	12%	5978 30.06.2011	1,325%	11,325%	9,325%
01.01-30.06. 2012	4%	13,75%	12%	9901 28.12.2011	1,024%	11,024%	9,024%
01.07-31.12. 2012	3,75%	13,75%	11,75%	5631 29.06.2012	0,373%	10,373%	8,373%
01.01-30.06. 2013	3,75%	13,75%	11,75%	10257 31.12.2012	0,109%	10,109%	8,109%
01.07-31.12. 2013	3,50%	13,50%	11,50%	23009 28.06.2013	0,123%	10,123%	8,123%
01.01-30.06. 2014	3,25%	13,25%	11,25%	40842 31.12.2013	0,216%	10,216%	8,216%
01.07-31.12. 2014	3,25%	13,25%	11,25%	21389 25.06.2014	0,099%	10,099%	8,099%
01.01-30.06. 2015	3,25%	13,25%	11,25%	40009 29.12.2014	0,018%	10,018%	8,018%
01.07-31.12. 2015	3,25%	13,25%	11,25%	22941 29.06.2015	-0,064%	9,936%	7,936%
01.01-30.06. 2016	3,25%	13,25%	11,25%	41260 29.12.2015	-0,205%	9,795%	7,795%
01.07-31.12. 2016	4%	14%	12%	21125 27.06.2016	-0,364%	9,636%	7,636%

Деловни Информации бр. 6/2024

01.01-30.06.2017	3,75%	13,75%	11,75%	38458 30.12.2016	-0,368%	9,632%	7,632%
01.07-31.12.2017	3,25%	13,25%	11,25%	21905 29.06.2017	-0,373%	9,627%	7,627%
01.01-30.06.2018	3,25%	13,25%	11,25%	39714 26.12.2017	-0,368%	9,632%	7,632%
01.07-31.12.2018	3,00%	13,00%	11,00%	22066 27.06.2018	-0,370%	9,630%	7,630%
01.01-30.06.2019	2,50%	12,50%	10,50%	40459 26.12.2018	-0,363%	9,637%	7,637%
01.07-31.12.2019	2,25%	12,25%	10,25%	21235 26.06.2019	-0,388%	9,612%	7,612%
01.01-30.06.2020	2,25%	12,25%	10,25%	21235 26.06.2019	-0,438%	9,562%	7,562%
03.04-30.04.2020 (вонредна состојба)	1,75%	6,75%	5,75%	11011 03.04.2020	-0,423%	4,577%	3,577%
01.05-31.05.2020 (вонредна состојба)	1,75%	6,75%	5,75%	12262 29.04.2020	-0,460%	4,540%	3,540%
01.06-30.06.2020 (вонредна состојба)	1,50%	6,50%	5,50%	14004 29.05.020	-0,482%	4,518%	3,518%
01.07-31.12.2020	1,50%	11,50%	9,5%	15997 30.06.2020	-0,510%	9,490%	7,490%
01.01-30.06.2021	1,50%	11,50%	9,5%	31368 24.12.2020	-0,554%	9,446%	7,446%
01.07-31.12.2021	1,25%	11,25%	9,25%	19476 29.06.2021	-0,555%	9,445%	7,445%
01.01-30.06.2022	1,25%	11,25%	9,25%	37790/1 28.12.2021	-0,583%	9,417%	7,417%
01.07-31.12.2022	2%	12%	10%	21955/1 17.06.2022	-0,508%	9,492%	7,492%
01.01-30.06.2023	4,75%	14,75%	12,75%	42045/1 22.12.2022	1,884%	11,884%	9,884%
01.07-31.12.2023	6%	16%	14%	22731/1 26.06.2023	3,399%	13,399%	11,399%
01.01-30.06.2024	6,30%	16,30%	14,30%	42628/1 28.12.2023	3,845%	13,845%	11,845%

Деловни Информации бр. 6/2024

**НАЈВИСОКИ МАЛОПРОДАЖНИ ЦЕНИ НА
НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ
(за период ЈУНИ/2024 година)**

ДАТА НА ВАЖНОСТ	ЦЕНИ НА ГОРИВО					
	Еуро супер БС - 95	Еуро супер БС - 98	Еуро дизел БС (Д-Е V)	Масло за горење (ЕЛ – 1)	Мазут М-1/НС	Службен весник
03.01.2024	77,00	79,50	73,50	73,00	41,236	1/2024
10.01.2024	77,00	79,00	72,50	72,00	41,517	5/2024
16.01.2024	76,50	78,50	73,50	73,50	41,941	9/2024
23.01.2024	78,00	80,00	75,00	74,50	41,732	13/2024
30.01.2024	79,50	81,50	76,50	76,00	41,439	21/2024
03.02.2024	79,50	81,50	78,50	76,00	41,439	25/2024
06.02.2024	80,50	82,50	78,00	77,00	41,352	26/2024
13.02.2024	81,00	83,50	79,50	76,50	40,732	32/2024
16.02.2024	83,00	83,50	79,50	76,50	40,732	39/2024
17.02.2024	83,00	76,50	79,50	76,50,	40,732	40/2024
20.02.2024	83,00	86,50	80,50	77,50	41,881	41/2024
23.02.2024	83,00	85,50	80,50	77,50	42,901	44/2024
24.02.2024	83,00	85,50	78,50	77,50	42,901	45/2024
27.02.2024	82,50	84,50	78,00	76,00	43,343	46/2024
05.03.2024	83,00	85,00	77,00	75,50	43,752	53/2024
12.03.2024	82,50	84,50	76,50	75,00	44,019	58/2024
19.03.2024	83,00	85,50	76,00	75,00	43,797	63/2024
23.03.2024	85,00	85,50	76,00	75,00	43,797	68/2024
26.03.2024	85,00	87,00	77,00	78,00	44,776	69/2024
02.04.2024	85,00	87,50	76,00	75,00	45,459	73/2024
09.04.2024	86,50	88,00	78,00	77,00	45,173	79/2024
16.04.2024	86,50	88,00	77,50	77,50	44,302	85/2024
23.04.2024	87,50	90,00	76,00	76,00	44,554	92/2024
30.04.2024	87,50	89,50	75,50	75,50	46,661	96/2024
08.05.2024	86,00	88,00	74,50	74,00	45,832	99/2024

Деловни Информации бр. 6/2024

10.05.2024	86,00	88,00	74,50	74,00	44,609	100/2024
14.05.2024	84,50	88,50	74,00	73,50	44,007	102/2024
17.05.2024	84,50	86,50	74,00	73,50	42,935	104/2024
21.05.2024	83,00	85,50	73,00	72,50	42,629	106/2024
28.05.2024	82,50	84,50	73,50	73,00	42,453	109/2024
04.06.2024	82,00	84,00	73,00	72,00	43,209	117/2024
07.06.2024	80,00	84,00	73,00	72,00	43,209	119/2024
08.06.2024	80,00	82,00	73,00	72,00	43,209	120/2024
11.06.2024	80,00	82,00	71,50	70,50	42,475	121/2024
14.06.2024	80,00	82,00	71,50	70,50	43,639	126/2024
15.06.2024	80,00	82,00	73,50	72,50	43,639	127/2024
18.06.2024	81,00	83,00	74,00	73,00	44,458	128/2024
21.06.2024	81,00	83,00	74,00	73,00	45,680	130/2024
25.06.2024	82,50	85,00	76,50	75,00	46,720	133/2024

Деловни Информации бр. 6/2024**КУРСНИ ЛИСТИ
НА НБРМ ОД 01.06.2024 ДО 01.07.2024 ГОДИНА**

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				01.06.2024	04.06.2024	05.06.2024
				02.06.2024		
				03.06.2024		
ЕМУ	978	EUR	1	61.5670	61.5650	61.5650
САД	840	USD	1	56.7333	56.7838	56.6636
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	72.1221	72.2806	72.3078
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	62.7083	63.0014	63.4494
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.3907	5.3988	5.4121
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.4087	5.4059	5.3586
ЈАПонија	392	JPY	1	0.3611	0.3620	0.3658
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2543	8.2538	8.2538
КАНАДА	124	CAD	1	41.5881	41.6430	41.4300
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	37.7364	37.7931	37.6222
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.4792	31.4782	31.4782
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4917	2.4901	2.4870
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1583	0.1573	0.1569
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.4371	14.3793	14.3158
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.3710	12.3719	12.3749
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	1.7606	1.7635	1.7479
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6280	0.6351	0.6374
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.9127	10.8090	10.7473
КИНА	156	CNY	1	7.8352	7.8365	7.8297
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.2570	7.2603	7.2514
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0035	0.0035	0.0035
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.2613	15.5107	15.3720
ИНДИЈА	356	INR	1	0.6801	0.6831	0.6788
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0410	0.0412	0.0412
МЕКСИКО	484	MXN	1	3.3390	3.2375	3.1519
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.0531	12.0638	12.0510
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	34.7915	34.9523	34.9325
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	0.9680	0.9672	0.9642
СИНГАПУР	702	SGD	1	41.9880	42.0583	42.0526
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.5421	1.5416	1.5495
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.0339	3.0397	3.0330
СРБИЈА	941	RSD	1	0.5259	0.5257	0.5258

Деловни Информации бр. 6/2024

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				06.06.2024	07.06.2024	08.06.2024 09.06.2024 10.06.2024
ЕМУ	978	EUR	1	61.5590	61.5750	61.5727
САД	840	USD	1	56.6216	56.6728	56.4991
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	72.3815	72.3663	72.3363
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	63.4367	63.5646	63.5032
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.4345	5.4525	5.4453
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.3646	5.3543	5.3604
ЈАПониЈА	392	JPY	1	0.3627	0.3628	0.3632
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2528	8.2549	8.2523
КАНАДА	124	CAD	1	41.4065	41.3838	41.3184
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	37.6439	37.6191	37.6707
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.4751	31.4833	31.4821
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4969	2.4998	2.5053
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1571	0.1576	0.1583
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.3011	14.3148	14.3593
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.3724	12.3749	12.3732
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	1.7473	1.7580	1.7510
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6360	0.6348	0.6393
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.7510	10.6858	10.7724
КИНА	156	CNY	1	7.8126	7.8225	7.8023
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.2504	7.2567	7.2358
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0035	0.0035	0.0035
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.2744	15.2026	15.1199
ИНДИЈА	356	INR	1	0.6787	0.6788	0.6774
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0413	0.0414	0.0413
МЕКСИКО	484	MXN	1	3.2076	3.2195	3.1585
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.0522	12.0735	12.0440
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	35.0225	35.0176	34.9924
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	0.9628	0.9661	0.9653
СИНГАПУР	702	SGD	1	41.9997	42.0365	42.0205
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.5426	1.5518	1.5488
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	2.9902	2.9850	3.0062
СРБИЈА	941	RSD	1	0.5258	0.5259	0.5259

Деловни Информации бр. 6/2024

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				11.06.2024	12.06.2024	13.06.2024
ЕМУ	978	EUR	1	61.5750	61.5723	61.5710
САД	840	USD	1	57.2471	57.3833	57.1955
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	72.8138	73.1280	72.9817
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	63.8944	63.9912	63.8637
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.4332	5.4747	5.4805
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.3488	5.3583	5.3692
ЈАПониЈА	392	JPY	1	0.3649	0.3655	0.3636
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2549	8.2554	8.2548
КАНАДА	124	CAD	1	41.6019	41.6564	41.6161
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	37.7668	37.8673	37.8200
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.4833	31.4819	31.4812
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4994	2.4922	2.4942
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1562	0.1560	0.1558
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.2403	14.1829	14.1918
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.3722	12.3719	12.3716
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	1.7659	1.7724	1.7664
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6433	0.6438	0.6401
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.7649	10.7149	10.6318
КИНА	156	CNY	1	7.8986	7.9102	7.8850
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.3266	7.3474	7.3227
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0035	0.0035	0.0035
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.3012	15.4228	15.4306
ИНДИЈА	356	INR	1	0.6857	0.6866	0.6845
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0416	0.0416	0.0416
МЕКСИКО	484	MXN	1	3.1172	3.1254	3.0369
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.1261	12.1588	12.1241
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	34.9957	35.1581	35.1272
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	0.9736	0.9762	0.9759
СИНГАПУР	702	SGD	1	42.3254	42.4139	42.3081
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.5571	1.5614	1.5597
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.0600	3.0852	3.0711
СРБИЈА	941	RSD	1	0.5260	0.5260	0.5260

Деловни Информации бр. 6/2024

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				14.06.2024	15.06.2024 16.06.2024 17.06.2024	18.06.2024
ЕМУ	978	EUR	1	61.5650	61.5650	61.5597
САД	840	USD	1	57.0892	57.6128	57.4680
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	72.8856	73.1132	72.7888
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	63.6791	64.5742	64.3863
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.4866	5.4612	5.4510
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.3856	5.3993	5.3595
ЈАПонија	392	JPY	1	0.3630	0.3669	0.3640
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2535	8.2521	8.2516
КАНАДА	124	CAD	1	41.5334	41.8696	41.8034
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	37.9282	38.1066	37.8922
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.4782	31.4782	31.4755
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4926	2.4889	2.4924
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1553	0.1547	0.1554
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.1617	14.0775	14.1192
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.3692	12.3692	12.3691
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	1.7675	1.7649	1.7491
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6494	0.6444	0.6485
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.5671	10.7404	10.6429
КИНА	156	CNY	1	7.8717	7.9409	7.9199
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.3097	7.3757	7.3577
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0035	0.0035	0.0035
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.3498	15.4500	15.4212
ИНДИЈА	356	INR	1	0.6832	0.6897	0.6879
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0415	0.0416	0.0416
МЕКСИКО	484	MXN	1	3.0530	3.1020	3.0998
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.1272	12.2073	12.1768
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	35.2263	35.3456	35.1248
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	0.9745	0.9823	0.9790
СИНГАПУР	702	SGD	1	42.2924	42.5643	42.4638
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.5549	1.5694	1.5618
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.1033	3.1408	3.1430
СРБИЈА	941	RSD	1	0.5259	0.5259	0.5258

Деловни Информации бр. 6/2024

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				19.06.2024	20.06.2024	21.06.2024 22.06.2024 23.06.2024 24.06.2024
ЕМУ	978	EUR	1	61.5433	61.5376	61.5369
САД	840	USD	1	57.4366	57.2496	57.4092
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	72.7978	72.8644	72.8135
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	64.7007	64.7355	64.4635
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.4681	5.4876	5.4953
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.3759	5.4199	5.4498
ЈАПониЈА	392	JPY	1	0.3633	0.3625	0.3624
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2497	8.2499	8.2510
КАНАДА	124	CAD	1	41.7781	41.7572	41.8732
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	37.9733	38.1629	38.2787
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.4671	31.4642	31.4638
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4849	2.4704	2.4716
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1558	0.1553	0.1549
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.1469	14.2119	14.2414
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.3673	12.3649	12.3640
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	1.7595	1.7595	1.7496
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6605	0.6804	0.6573
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.5608	10.5230	10.6243
КИНА	156	CNY	1	7.9157	7.8889	7.9071
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.3560	7.3342	7.3561
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0035	0.0035	0.0035
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.4372	15.4006	15.4043
ИНДИЈА	356	INR	1	0.6885	0.6862	0.6866
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0415	0.0415	0.0414
МЕКСИКО	484	MXN	1	3.1214	3.0988	3.1165
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.1841	12.1640	12.1875
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	35.0434	35.1082	35.1800
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	0.9782	0.9744	0.9749
СИНГАПУР	702	SGD	1	42.4144	42.3842	42.4275
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.5602	1.5612	1.5617
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.1675	3.1761	3.1709
СРБИЈА	941	RSD	1	0.5257	0.5258	0.5258

Деловни Информации бр. 6/2024

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				25.06.2024	26.06.2024	27.06.2024
ЕМУ	978	EUR	1	61.5350	61.5273	61.5263
САД	840	USD	1	57.3486	57.4270	57.5604
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	72.6248	72.8435	72.8527
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	64.1926	64.2583	64.1902
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.4671	5.4810	5.4430
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.4221	5.4322	5.3996
ЈАПониЈА	392	JPY	1	0.3595	0.3601	0.3589
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2494	8.2483	8.2485
КАНАДА	124	CAD	1	41.9119	41.9982	42.0606
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.0857	38.1944	38.3270
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.4628	31.4589	31.4584
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4720	2.4790	2.4732
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1560	0.1554	0.1552
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.3095	14.3103	14.2835
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.3629	12.3623	12.3624
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	1.7434	1.7422	1.7481
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6515	0.6556	0.6598
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.5589	10.6054	10.5130
КИНА	156	CNY	1	7.9001	7.9073	7.9212
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.3455	7.3551	7.3720
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0035	0.0035	0.0035
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.3826	15.3941	15.3608
ИНДИЈА	356	INR	1	0.6869	0.6883	0.6888
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0413	0.0413	0.0413
МЕКСИКО	484	MXN	1	3.1738	3.1824	3.1561
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.1721	12.2068	12.2028
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	35.0767	35.1625	35.0837
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	0.9757	0.9772	0.9762
СИНГАПУР	702	SGD	1	42.3795	42.4355	42.3939
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.5639	1.5667	1.5618
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.1537	3.1628	3.1675
СРБИЈА	941	RSD	1	0.5257	0.5257	0.5255

Деловни Информации бр. 6/2024

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				28.06.2024	29.06.2024	30.06.2024
						01.07.2024
ЕМУ	978	EUR	1	61.5350	61.5350	
САД	840	USD	1	57.5309	57.4825	
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	72.7450	72.7038	
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	64.0723	63.8727	
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.4273	5.4171	
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.3988	5.3995	
ЈАПонија	392	JPY	1	0.3585	0.3579	
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2505	8.2514	
КАНАДА	124	CAD	1	42.0120	41.9461	
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.2728	38.2704	
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.4628	31.4628	
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4680	2.4589	
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1547	0.1557	
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.2482	14.2806	
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.3616	12.3631	
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	1.7495	1.7488	
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6625	0.6593	
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.4497	10.4447	
КИНА	156	CNY	1	7.9150	7.9147	
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.3676	7.3612	
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0035	0.0035	
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.3183	15.3072	
ИНДИЈА	356	INR	1	0.6895	0.6895	
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0415	0.0417	
МЕКСИКО	484	MXN	1	3.1271	3.1451	
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.1900	12.1849	
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	35.0767	34.9611	
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	0.9813	0.9836	
СИНГАПУР	702	SGD	1	42.3824	42.3999	
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.5621	1.5650	
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.1298	3.1561	
СРБИЈА	941	RSD	1	0.5257	0.5258	

Деловни Информации бр. 6/2024

**РОКОВИ ПРИ ЗАДОЛЖИТЕЛНО
ПОДНЕСУВАЊЕ НА ОБРАСЦИ ЗА
ЈУНИ/2024 ГОДИНА**

Даночниот роковник е потсетник за навремено поднесување на даночните пријави во законски предвидените рокови. Во календарот даден е преглед на даночните обврски и роковите во кои треба да ја поднесете даночната пријава по одделни видови даноци.

Доколку рокот до кога треба да се поднесе соодветната даночна пријава е **Сабота, Недела или Државен празник**, тогаш тој се поместува за првиот следен работен ден.

Но, сепак се препорачува даночните обврски да ги исполнат пред навршувањето на крајните рокови, прикажани во Табелата.

ОБВРСКА	РОК НА ДОСТАВУВАЊЕ
ОБРАЗЕЦ: “МПИН “– Месечна пресметка за интегрирана наплата на плата за МАЈ/2024 Доставување: Електронски до УЈП.	До 10 ЈУНИ
Поднесување на пресметки од физички лица кои остваруваат доход за кој Данокот на личен доход не се плаќа по Одбивка (закупнини, капитални добивки, друг доход) за доход остварени во МАЈ/2024	До 10 ЈУНИ
ПЛАКАЊЕ НА: Аконтација на ДАНОК НА ДОБИВКА и Аконтација на данок на личен доход ОБВРЗНИЦИ: Сите правни субјекти освен обврзник со посебен даночен статус (заштитно друштво за вработување на инвалиди, стопанска единица на КПУ, или корисник на ТИРЗ, како и трговските друштва кои се обврзници на паушал на вкупен приход). НАПОМЕНА: Образецот „МДБ“ немате обврска да го доставувате до УЈП.	До 15 ЈУНИ
ОБРАЗЕЦ: ВХВ-1/Извештај за состојба и промени на вложувања во сопствени хартии од вредност и удели во инвестициски фондови и ВХВ-2/Извештај за состојба и промени на вложувања во должнички извештај за состојба и	До 20 ЈУНИ

Деловни Информации бр. 6/2024

<p>промени на вложувања во должнички хартии од вредност за МАЈ/2024 година.</p> <p>ОБВРЗНИЦИ: Резиденти кои можат да вложуваат во хартии од вредност на странски финансиски пазари.</p> <p>ДОСТАВУВАЊЕ: до НБРМ.</p>	
<p>ОБРАЗЕЦ: МИ – Месечен извештај за трансакции за во странство.</p> <p>ОБВРЗНИЦИ: Резиденти кои имаат сметки во странство, евидентни сметки или имаат одобрение за девизен максимум, односно во работењето вршат наплата и плаќање во ефективни странски пари, за МАЈ/2024 година.</p> <p>ДОСТАВУВАЊЕ: до НБРМ</p>	<p>До 20 ЈУНИ</p>
<p>ОБРАЗЕЦ: “ДДВ/04“ Даночна пријава на ДДВ</p> <p>ОБВРЗНИЦИ: МЕСЕЧНИ даночни об-врзници.</p> <p>ДОСТАВУВАЊЕ: http://etax.ujp.gov.mk</p>	<p>До 25 ЈУНИ</p>
<p>ОБРАЗЕЦ: “ДДВ-11“ БАРАЊЕ за враќање на ДДВ кој нема седиште или подружница во земјата.</p> <p>ОБВРЗНИЦИ: Странски фирми.</p> <p>ДОСТАВУВАЊЕ: http://etax.ujp.gov.mk</p>	<p>До 30 ЈУНИ</p>
<p>ОБРАЗЕЦ: “ДДВ-12 “БАРАЊЕ за враќање на ДДВ на НЕПРОФИТНИ организации.</p> <p>ОБВРЗНИЦИ: Непрофитни организации.</p> <p>ДОСТАВУВАЊЕ: http://etax.ujp.gov.mk</p>	<p>До 30 ЈУНИ</p>
<p>ОБРАЗЕЦ: “Доставување на Ревизорски финансиски извештаи и одобрени финансиски извештаи со годишен извештај за работа.</p> <p>ОБВРЗНИЦИ: Друштва подложни на ревизија.</p> <p>ДОСТАВУВАЊЕ: До ЦРМ</p>	<p>До 30 ЈУНИ</p>

ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ

дипл.економист: Ромео Костадинов

ГРАТИС, РАБАТИ И ПОПУСТИ

ПРАШАЊЕ:

Дали е дозволиво гратис да испорачаме стока од залиха на комитент кој исполнил услови, на кој начин и според која постапка, ако стоката е од постоечки лагер? Исто така дали постои забрана за доделување на рабати и попусти на постоечки залихи и каков е даночниот третман на рабатите?

ОДГОВОР:

Со одредбите од Законот за трговија се уредени условите и начинот на вршење на трговија во внатрешниот и надворешниот пазар.

Согласно одредбите од член 4 од Законот за трговија (“Службен весник на РМ” 16/04...150/22), трговецот ја врши трговијата слободно и под еднакви услови на пазарот, на начин со кој не ја попречува конкуренцијата, не предизвикува штета на потрошувачите и на животната средина и здравјето на луѓето и е во согласност со закон, меѓународните спогодби и договори што ги ратификувала Република Северна Македонија и добрите деловни обичаи.

Рабатите и другите трговски попусти, се дел од трговската вообичаена практика, во земјата и пошироко.

Даночниот третман на попустите, рабатите и другите намалувања на цените на стоките, претставува право на договорните страни, кои имаат целосна слобода при определувањето на цената за размена на стоките.

Стимулативните мерки во делот на намалувањето на цената, рабатот и гратисите, се дозволени трговски практики, кои се применуваат во модерната трговска размена.

Деловни Информации бр. 6/2024

Заради спречување на даночната евазија при промената на сопственоста на трговските стоки, повеќето даночни регулативи имаат лимитирачки карактер во поглед на обврската за јавните давачки.

При давањето на “gratis” Законот за данокот на ДДВ определува даночна основица со одредбите од член 18 и 19 од Законот за ДДВ, во делот на набавната цена, односно во висина на претходниот ДДВ, кој се должи поради промена на околности (gratis, нема плаќање на противнадомест).

Законот за данокот на добивка со одредбите од член 9 став 1 точка 8, трошоците за репрезентација ги третира како даночно непризнати расходи во висина од 90% од набавната вредност на дадениот производ или стока, како gratis.

Доколку наведените gratis се вклучени како квоти за одобрување на работи во предмети од залиха, засновани врз договорите за купопродажба, за наведените преотстапувања на стоки не се однесуваат одредбите од Законот за ДДВ и Законот за данок на добивка, во поглед на оданочувањето, со исполнување на условите предвидени со посебните закони.

Согласно одредбата од член 18 став 1 точка 2, не се должни ДДВ на вредноста од ценовниот дисконт, работот и другите видови на намалување на цената, одобрени на примателот на доброто или на корисникот на услугата, во време на извршувањето на прометот, ако тие се посебно искажани во фактурата и евидентирани во книговодството.

Во наведените случаи на одобрен рабат, набавната вредност на стоката, која се преотстапува врз основа на работот е даночно признат расход.

ДЕВИЗЕН КУРС ПРИ НАДВОРЕШНО ТРГОВСКО РАБОТЕЊЕ

ПРАШАЊЕ:

Кој курс и според кој законски пропис, се користи за определување на вредноста на побарувањата и обврските со нерезиденти при увоз - извоз?

ОДГОВОР:

Со одредбите од Законот за девизно работење (“Службен весник на РМ” 34/01...23/16 и “Службен весник на РСМ” 110/21), се регулираат тековните и капиталните трансакции и

Деловни Информации бр. 6/2024

нивна реализација во вид на плаќања и трансфери меѓу резиденти и нерезиденти и меѓу резиденти ако работат со странски платежни средства. Ако предмет на работењето се странските платежни средства и едностран пренос на средства од и во Република Северна Македонија, кои не претставуваат трансакции меѓу резиденти и нерезиденти и девизниот надзор и контрола, исто така се одредени со законот.

Согласно одредбите од Законот за девизното работење се пропишува и начинот на наплатата и плаќањето со девизи и се регулира начинот на вршењето на купопродажбата на девизи и нивна употреба и намена.

Врз основа на одредбите од член 35 од Законот за девизното работење, се определува **примената и употребата на девизниот курс** во сметководствено финансиското работење во Македонија.

Водењето на сметководството на територијата на Македонија е пропишано со одредбите од Правилникот за водење на сметководството ("Службен весник на РМ" 159/09; 164/10 и 107/11).

Со Правилникот се пропишува водењето сметководство во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

Ефектите од промената на девизните курсеви се опфатени со одредбите од МСС 21 - Ефекти од промена на девизни курсеви.

Со одредбите од МСС 21, се определува користењето на функционална валута и определува и примена на соодветен девизен (валутен) курс, според кој се вреднува (или се преведува) во домашна валута, странското работење.

Притоа стандардот се осврнува на користењето на локална регулатива во поглед на искажувањето на девизното работење во домашна валута.

Курсните разлики МСС 21, ги третира во делот на добивките како приходи и расходи по основ на курсни разлики, кои произлегуваат од ефектот на примена на соодветен девизен курс на денот на билансирањето.

Согласно наведеното, врз основа на одредбите од член 35 од Законот за девизно работење, се применува дневниот среден курс на НБ на Македонија, а побарувањата и обврските на крајот на годината се сведуваат согласно средниот курс на

Деловни Информации бр. 6/2024

НБРМ на денот на билансирањето, односно на 31.12, како приходи/расходи од курсни разлики на побарувања и обврски.

АУДИО ВИЗУЕЛНИ УСЛУГИ ОД НЕРЕЗИДЕНТ И ЗАДРЖАН ДАНОК

ПРАШАЊЕ:

Дали на услугите на монтажа на рекламни спотови, колор корекција и слични услуги се пресметува и плаќа задржан данок?

ОДГОВОР:

Согласно одредбите од член 20 став 1 од Законот за данокот на добивка (“Службен весник на РМ” 112/14...248/18 и “Службен весник на РСМ” 232/19...199/23) и член 10 од Правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и начинот на одбегнување на двојното ослободување или двојното оданочување, домашните правни лица, домашните физички лица - регистрирани за вршење на дејност и странските правни лица или физички лица - нерезиденти со постојана деловна единица во РМ (исплатувачи на приходот), при секоја исплата на приходот што го остварува странското правно лице по одредбите од членот 21 од Законот, го задржуваат и го уплатуваат данокот на соодветната уплатна сметка.

Под приходи на странското правно лице за кои се врши задржување на данокот за целите на членот 21 од Законот, се подразбираат приходите остварени од: дивиденди, камати, авторски хонорари, **приходите од забавни или спортски активности кои се вршат во РМ**, приходите од вршење на менаџмент, консалтинг, финансиски услуги и услуги на истражување и развој, приходи од осигурителни премии за осигурување или реосигурување од ризици во Република Македонија, приходи од телекомуникациски услуги помеѓу Република Македонија и странската држава и приход од закуп на недвижности во Република Македонија.

Согласно одредбите од член 21 став 1 точка 6 од Законот и член 10 став 1 точка 11 од Правилникот, **приход од забавни и спортски активности, кои се вршат во Република Македонија**, подразбира приходи остварени од организирање и одржување на јавни настапи кои ги вршат организирани групи и поединци исплатени на странски правни лица. Во приходите кои што

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 6/2024

припаѓаат кон претходно наведените, спаѓаат и надоместоците за: **аудиовизуелни услуги**, провизии поврзани со филмска и видео дејност, радио и телевизија, лиценци за дистрибуција на права и хонорари, оркестри и други културни и спортски дејности, котизации и чланарини на културни и спортски организации, исплатени во корист на странското правно лице.

Врз основа на наведеното за **аудиовизуелните услуги, кои се вршат во странство не се предвидува обврска за пресметување** и плаќање на задржан данок на добивка, туку само за **аудиовизуелните услуги, кои се вршат на територија на РС Македонија**.

Согласно наведеното, услугите за монтажа и колор корекција на подготвен материјал, исратен во странство, не претставува аудиовизуелна услуга, која се врши на територијата на РСМ и не е опфатена во оданочивите аудиовизуелни услуги од член 21 став 1 точка 6 од Законот и член 10 став 1 точка 11 од Правилникот за данок на добивка.

дипл.економист: Јулија Минковска

РАЗЛИКИ ПОМЕЃУ ПРАКТИКАНСТВО И ПРАКТИЧНА ОБУКА НА УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ

ПРАШАЊЕ:

Која е разликата на извршување на практикантска работа и практична обука на ученици и студенти?

ОДГОВОР:

Практичната обука на студенти, не треба да се подведува под практиканството, предвидено со Законот за практиканство, туку тоа е посебен вид стручна обука за време на учење и студирање.

Разликата се однесува на следните одредби од Законите:

Согласно Законот за практиканство, ("Службен весник на РСМ" 98/19, 103/21), **практиканската работа** се однесува на невработени лица, **(кои работодавачот има обврска да ги пријави/одјави во АВРСМ)**, а практичната обука на студенти се однесува на редовни студенти и ученици, **кои не се евидентирани**

Деловни Информации бр. 6/2024

како невработени лица, согласно Законот за стручно образование и обука (“Службен весник на РСМ” 71/06...64/18).

ИСПЛАТА НА ПАРИЧЕН НАДОМЕСТОК

Согласно член 8 од Законот за практиканство, практикантот за време на практиканската работа кај работодавачот **има право на месечен надоместок** кој се исплаќа од страна на работодавачот.

Надоместокот за практиканство, согласно Законот за практиканство, **се оданочува со данок на личен доход како доход од работа.**

Во случај на отсуство од работа по кој било основ (*боледувања и други оправдани отсуства*), освен одмор за време на работа и празници утврдени со закон, **надоместокот се исплаќа пропорционално на времето поминато на практикантската работа.**

Согласно член 15 од Законот за стручно образование, Работодавачот има обврска:

- *Да склучи договор со установата за стручно образование и обука и со ученикот за реализација на практичната обука,*
- *Да обезбеди надоместок за ученичката работа во согласност со условите пропишани со договорот.*

Согласно член 12 став 1 точка 14 од Законот за данок на личен доход (“Службен весник на РСМ” 241/18, 275/19, 290/20, 85/21). надоместокот за практична обука на ученици и практична настава на студенти исплатен **најмногу до 8.000,00 денари месечно, е ослободен од Данок на личен доход.**

ПЛАЌАЊЕ НА ПРИДОНЕСИ

Согласно член 8 став 1 точка 1-а од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување (“Службен весник на РСМ” 142/08...251/22), на надоместокот за **ПРАКТИКАНТСТВО, се пресметува придонес врз основа на инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа или професионална болест во висина од (4%)** и согласно член 11 од Законот за придонеси, **се пресметува дополнителен придонес за задолжително здравствено осигурување за случај на повреда на работа и професионално заболување во висина од (0,5%), од висината на надоместокот.**

Деловни Информации бр. 6/2024

Согласно член 13 став 1 точка 1-а од Законот за придонеси, ОБВРЗНИК за пресметка и уплата на придонесите е ИСПЛАТУВАЧОТ на паричниот надоместок односно ДРУШТВОТО кај кое се одвива практикантската работа.

Согласно член 8 став 1 точка 1 од Законот за придонеси, на надоместокот за **практична обука на ученици и практична настава на студенти** се плаќа придонес врз основа на телесно оштетување причинето со повреда на работа и професионална болест (4%) од висината на надоместокот.

Согласно член 13 став 1 точка 9 од Законот за придонеси овој придонес го плаќа Установата од областа на образованието на ученици и студентите.

За да може подобро да се воочат разликите ви презентираме Табела за утврдување на разликите на правата и обврските помеѓу практиканти и практична настава на ученици и студенти.

Разлика

помеѓу практиканти и практична настава на ученици и студенти

ОПИС	ПРАКТИКАНТИ	УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ
ЗАКОНСКИ ПРОПИС	ЗАКОН ЗА ПРАКТИКАНСТВО	ЗАКОН ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА
Статус	Невработено лице	Студент ученик, невработено лице
Услов	Физичко лице: Не во работен однос; Не е постар од 34 г. Завршено најмалку средно образование	Ученик, студент
Образование	Завршено	Во тек
Пракса/Обука	Подобрување на вештини и квалификации за побрзо и поуспешно вработување	Дел од образовниот процес услов за полагање испит

Деловни Информации бр. 6/2024

Склучување на Договор	Договор за практиканство меѓу работодавач и практикант	Договор за обука меѓу работодавач, лицето и образовната институција
Надомест за извршена работа	Во висина од: * 42% до 74% од Минимална нето плата до 3 месеци, * Минимална нето плата од 4 тиот месец	Износ определен во договорот
Број на ангажирани лица	До 5 вработени-1 практикант До 10 вработени 2 пратикант До 50 вработени 4 практикан До 150 вработ. 8 практика До 250 вработ. 15 практикан До 500 вработ. 60 практикати	Неограничено
Обврски кон Институции	Оглас за практиканти и пријава/одјава во АВРМ	Достава на Договорот со Образовната институција
Даночен трет-ман на надоместокот	Данок на личен доход	Ослободен од данок на личен доход до 8.000 денари
ПРИДОНЕСИ: Придонес врз основа на инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда од работа	Во висина од 4% од основницата која изнесува 50% од просечната плата по работник во РМ, Објавена во месец јануари во тековната година (се плаќа преку МПИН)	Во висина од 4% од основницата која изнесува 50% од просечната плата по работник во РМ Објавена во месец јануари во тековната година (се плаќа преку МПИН)
Дополнителен придонес за задолжително здравствено осигурување во случај на повреда на работа	Во висина од 0,5% од основницата која изнесува 50% од просечната плата по работник во РМ, Објавена во месец Јануари во тековната година (се плаќа преку МПИН)	Не се плаќа